

JÁSZAY PÁL NAPLÓJA.

— Negyedik közlemény. —

9. *Péntek.* Reggel jókor oda jött Kandó Gábor, vele együtt kiindultunk Kassára, de ő csak Pálházáig jött velünk. 3-kor értünk Bérczára, ott mulattunk 6-ig. 6-kor beértünk Kassára; 6—8-ig a promenádon voltam Zoltán Ferivel; 9—11-ig Komjáthyval és Beheróczkyval a Puky fiúk Instruktorával beszélgettem. 11—1-ig nem tudtam aludni. A V. Ispán a múlt éjszaka igen beteg levén a kólikában s egész éjjel nem aludván, egész úton többnyire mindég aludt, s nagyon keveset beszélgettünk együtt. Borongós fejszeles idő volt.

10. *Szombat.* Délig egy kis partikularis gyűlés volt, én egy cigányrabbal peccsényomót metszetvén többnyire ott voltam Komjáthyval, 12—1-ig Fodor V. Ispánnak írtam hivatalosan Miskolcra. Ebéden Vitéz V. Ispán, Téglássy és Sós Ágoston voltak nálunk. *Délután 4-kor megindultunk Semse felé Jászóra az új prépost Richter Alajos installációjára.* A két V. Ispán együvé ülven; én a Vitéz kocsjára maradtam s Semsénél az ifjú Téglássyt is magamhoz vevén, 8-ra bevágtunk 6 lovon a jászai roppant várba. Ott a Conventben a XII-dik szobában voltam szállva a V. Ispánnal, egy Soltész nevű klérikus szobájában. Estvére mind megérkeztek az Abaujvár, Sáros, Torna, Gömör, Borsod, Zabolch és Zemplén Vármegyék deputátusai. Kassáról a Convictusból is ott voltak: Gergelyi Jancsi és Báró Szobek. 8—9-ig a kertben járkáltam s bámultam a gyönyörűen fel nőtt gyertyánfa allékon. Este 10-kor a refectoriumba mentünk vacsorálni, hol a vendégek számosan megjelenvén, 3 asztaloknál vacsoráltak. Az ételek minthogy Szombat nap volt, mind böjtösek voltak. 12-kor fekdüdtünk le. Éjszaka, s reggel is 10 óráig meglehetősen eső esett; de délután igen szép tiszta meleg idő volt.

11. *Vasárnap.* Reggel 7-kor felkelvén, mindnyájan magyar ruhába öltöztünk, s minekutána a nyári szalában früstököltünk volna, a prépostot deputációval megköszöntöttük, *melyet meglehetősen magyarságú beszéddel fogadott el; a kinek minekutána tiszteletünket tettük volna, a rozsnjai püspök Scitovszky köszöntésére,* onnan pedig szállásainkra mentünk. A nyári szála magában nagyon pompás kifestett szoba. Egymás ellenében fityegnek a Kálmán, 4-dik Béla, I-ső Ferencz királyok és a József Nádorispány s nemkülönben a Ferencz királyné egész természeti nagyságokban, fényes magyar ruhákban festett méltóságos képei. A früstökölő hely egy olasz falból állott, mely háznak a formájára volt kifestve. Ezen kis házacskából 3 festett lándzsafának a közepén három festecsövecske állott ki, melyeknek egyikéből kávé, másikából tejfel, harmadikából pedig csokoládé ugrott ki; s minden vendég egy-egy findzsát fel vevén, tetszése szerint früstökölhetett. Felibök pedig e volt írva: »*Kávé forrás. Tejfel forrás. Csokoládé forrás;*« s mellettök egy igen szép, mintegy 15 esztendőös kertész leányka állott, ki minden vendégeket ügyes készséggel igyekezett egy-egy findsa kávéval, vagy csokoládéval elfogadni. Más asztalon voltak a liköröknek mindenféle nemei; s a szalában imitt-amott

székekkel környül rakott terített früstökölő asztalkák. A préposttól haza menvén, én, Gergelyi, Szobek és Babothy a Muzeumban pipáztunk, egy darabig a klérikusokkal. Onnan pedig a V. Ispánnékkal a templomba mentünk. *A templombeli czeremóniák egész 1 óráig tartottak, s a szegény prépost majd egy óráig feküdt hasmánt a grádicson a püspök előtt, míg az evangyéliumot elolvasták felette.* 2 óraker mentünk ebédelni. Az ebéd a kertben volt, az allék közt, melyeknek teteje be volt deszkázva. *Az asztal egy hosszában volt 350 emberre megterítve,* s apró fehér, veres, sárga és zöld zászlócskával 1-ső 2-dik 3-dik, 4-dik, 5-dik és 6-dik asztalokra felosztva; s minden 20. ember mellé egy-egy kredencz csinálva. A főispánné ült elől. Az 5-dik asztalon asztali muzsikát csináltak *a Benczúr Regementjebeli bandisták és a miskolci cigányok.* Az ebéd tartott 4 óráig; 4 óraker ismét a kávé forrásra mentünk a nyári szalába, *a hol az ott levő egy néhány dámákat meg is forgattuk.* Innen lementünk a város mellett való rétre, a hol 3 nagy fenyőfa szalák voltak beásva, s az azokra felszúrt új kalapok, derékre valók, egy-egy darab posztók és csizmak elnyerése végett vetekedve másztak fel reá az odaváló paraszt gyermekek. Melyeknek elnyerése után ismét felmentünk a szalába, s ott egy hasából beszélő zsidó produkálta magát; azalatt pedig a mindenféle fagyaltakat szüntelenül hordták. Ennek vége levén, a táncz ismét elkezdődött, s valaki *megtudván, hogy én magyart tudok tánczolni, az egész publicum egyenlő akaratjával magyart tánczolni kikiabáltak, s minden figurának tételére nagy vivát s bravo kiáltásokat kaptam;* de magyar nadrágba tánczolván, annyira elmelekedtem, hogy a gyomrom elkezdett émelyegni s a fejem rettenetesen fájni, mely miatt kénytelen voltam levetközni s lefeküdni; de vagy egy félóra múlva ismét felkeltem s német ruhába öltözvén, a Muzeumba mentem, a hol két igen becsületes s felvilágosodott baráttal igen nagy barátságba léptem, kiknek egyikének a Miklósvárszéki Baróthy Takó Györgynek a nálam levő diplomák közül egy néhányat megmutatván, s elolvastván, bámulását s szeretetét annyira megnyertem, hogy nevemet, lakóhelyemet s mostani lakásomat mindjárt felírta, s szerencsésnek mondta azt az órát, melyben velem megismerkedhetett. A másika pedig A. Dobszára való Soltság László, örömben öszvecsókolt. 10-kor a kiknek tetszett ismét le ment a refektoriumba vacsorálni; mi pedig a fiatalság oda fel maradtunk a szalába, s a tánczot a vacsoráért félben nem hagytuk. Én a már említett szép kertész leánykát, minthogy kezemre is tánczolt, tetszett is, gyakran megforgattam még azután is. Vacsora után ismét a temérdek püncsot osztogatták, s két pohárral magam is felhajtván, 1 óraker lefeküdtem. A többiek pedig, kivált a katonatisztek, viradtig tánczoltak. S így az idő is igen szép tiszta levén, elég tetszésem szerint mulattam magam. Csakhogy Katicskám sokat eszembe jutván, azon való gondolatom, hogy vele nem lehetek, sok szomorú fertályokat okozott.

12. Hétfő. Reggel megindultunk Kassára Nagy-Ida felé a Kanapta völgyön. Sepsibe bementünk Füzesséryhez. A két alispán ismét együvé ülven, én a Vitéz kocsiján mentem be Kassára. Ebéd után 4-kor a V. Ispánnal egy kocsin kiindultunk s 8-ra Kékedbe jöttünk Zomboryak-

hoz. A Zomboryak wurstján kimentünk a fürdőbe, s ott a V. Ispánné és Menszárosnét meglátogattuk; az alispán meg is fürdött; én pedig 11-ig a két asszonysággal beszélgettem; 11-kor ismét visszamentünk a Zomboryakkal gyalog a faluba, s vacsorálván 12-kor lefeküdtünk. Tiszta meleg idő volt.

13. *Kedd.* Reggel 8-kor Kékedből szekeren minthogy a V. Ispánné is haza jövé, a Wurston nem férhettem, kiindultam keresztül a hegyeken a hutáknak; s sem én, sem pedig a forspontosom nem tudván az utat, sokáig tébolyogtunk a sűrű erdőségben, végre 1 órára csakugyan haza értem Mikóházára, 2—3-ig pakolóztam, 3—4-ig aludtam; 4-kor haza jött a V. Ispán is. Estve Regina az ágyat jövé felvetni, megcseceréztem. 9—11-ig az atyámnak, Fáy Ábrisanak, Bekény Pistának, Kandó Kálmánnak és Károlyi Pistának levelet írtam. Délig meleg, de szeles, délután 3—4-ig esős, azután borongós idő volt.

14. *Szerda.* 8—10-ig írtam a gyűlés felől; 10—12-ig a *Szepesvármegye diplomatika leírását* olvastam. Délután 3-ig ismét írtam. 3-kor Regmeczre mentünk, 5-ig a lányokkal voltunk, 5—8-ig Laczival a szénarakók mellett voltam. 8-kor haza jöttem magam. Józsi ott maradt éjszakára, a mely tetteért a V. Ispán megint igen haragudt. Szeles meleg idő volt.

15. *Csütörtök.* Reggeltől fogva délutáni 3 óráig mindég megyegyűlést hirdető leveleket írtunk és intituláltunk. Délre az öreg Kornis és Ocskay voltak itt, a ki is sokat beszélt az ebédnél az Insurrecciónról és az ő fogságába való viteléről; 3—8-ig és 9—10-ig a *Szepesvármegye leírását* olvastam. Egész nap tiszta meleg idő volt.

16. *Péntek.* Reggel 7-kor megindultam Patakra; 10-re beértem; az atyámat még ott találtam. Oda érven mindjárt megberelválokotam, s magyar ruhába öltözvén, a Juristák exámenjére mentem. *Ott Bernáth Gazsival öszvetalálkoltam*; ő mondta, hogy Bónis Feri Nagyaluban van. Az egész exámen alatt többnyire mindég Kandó Ninával beszélgettem; tőle egy pár violát is kaptam. Megvallattam vele, hogy ő Recsky Bandiba nagyon szerelmes; s azt mondta, hogy az Ujhelyi Installáczió nem lesz kedve, mert ő ott nem lesz. Igen jól mulattam magam vele. A Fáy Ábris anyja is ott volt. Azt mondta, hogy Ábrist a V. Ispán fel nem vállalta patvariára. Az exámen után a Juristákkal muzsika mellett hazamentem, s a közöttök levő jó barátaimtól ú. m. Recskytől, Fáyaktól, Vendéghtől, Ragályitól, Bekénytől, Borbélytól és Vizsolyitól elbúcsúztam. Katit Fáy Ábristól igen nagyon tiszteltem. 3-kor az atyám az öcsémmel haza ment. 3—4-ig Borbély Dininé B. Ferinek, D. Miskának és B. Miklós-nak levelet írtam. Azután Kandó Kálmánnal Bernáth Simihez mentünk, onnat Gazsival együtt hozzám mentünk, s ott tőlök elbúcsúztam, 5-ig Papp Daninál voltam; 5-kor Károlyi Pistával megindultam, s 8-ra haza értünk. A V. Ispánné elment délután Kékedbe, minthogy Menszárosné rosszabbúl lett. Józsi mondta, hogy ő Regmeczen levén, a Thali szeretője Hrabovszky Sándor ott volt. Estve 11-ig beszélgettünk. Igen meleg s nagy por volt.

17. *Szombat.* 9—10-ig Károlyival a kertben járkáltam. 10—12-ig

vele *olvasgattam ugyanott a Szepesvármegye leírását*. Délrre érkeztek az öreg Szentimrey László a fiával Miklóssal; és az öreg Botka Miklós feljövén hozzánk a patvariára 1-ig véle beszélgettünk. Ő mondta, hogy ez előtt 2 héttel Nagyfaluban levén, Katicska köszöntetett engem tőle, s hogy holmit küldött bepakolva; a mint észrevette, egy zacskót is; de most otthon felejtette, s hogy egy atyafiával meg akart bennünket Szántón látogatni, de az atyja nem eresztette. (Mind hazugság; a mint később Szántón meg is vallotta): 3-kor Regmeczre mentem; már Józsi egy darabbal az előtt elment. Még akkor ebédelvén, kimentem a kertbe s ott járkáltam. Ebédután felmenvén, Kandóékat is ott találtam Reecs Bandival, a kit K. Nina csalt fel Migléczre, minthogy rettenetes szerelmes belé. 5-ig ott mulattak Kandóék, akkor elmentek. Ekkor mondta Zseni, hogy igen szánakozik rajtam, mert a szeretóm férjhez ment; hanem azután kapacitáltam, hogy tévedezik, mert Erzsi helyett Katit hallotta. 6—7-ig Hericznél mulattunk. 7-kor a lányokkal ismét visszamentünk Lacziékhoz; 8-ig ott mulattunk, akkor eljöttünk. 9-kor a V. Ispánné haza jött Kékedből. Igen *nagy forrótság* volt.

18. *Vasárnap*. 11-kor ketten ebédelvén, a V. Ispánnal, 1-kor elindultunk Kassára a főispán elibe, 5-re be értünk. 5—8-ig a promenádon járkáltam Zoltán Ferivel és Gergelyivel. 9-kor billétet kapván a restaurationalis bálba mentem. 10—11-ig Bátor Szobekkel a városon kószáltam; 11—12-ig ismét a bálban voltam; 12-kor haza mentem aludni. Egész nap igen meleg idő.

19. *Hétfő*. 9-kor elmentem a szabóhoz Korompayhoz egy sárga nadrágot varratni: 9-től egész délután 5-ig szüntelen expediáltam és pocsételetem. A Dietára hivogató levél megérkezett, a melyet a V. Ispán nékem egészen elolvasott. Ebéden magam voltam otthon, mert a V. Ispán a főispánnál volt. Putnoky Akhi is be jött. 5—8-ig a promenádon voltam. Estve Komjáthynál beszélgettünk. Igen meleg idő volt. NB. Vadnay Bertának, a kitől tegnap levelet kaptam, válaszoltam.

20. *Kedd*. Reggel oda jött Akhi Péczely Pistával. 9—11-ig kis gyűlésben voltam. 11—12-ig a Zempléni V. Ispánnak küldtem meg a Deputátusok neveit. 2-kor a szabó elhozta a nadrágomat, ki is fizettem a 10 forintokat. 4—5-ig Akhinál voltam; 5-kor elmentem Babóthyval a promenádra, onnat Keezer Gusztihoz, ott pipáztunk s savanyúvíveztünk 7-ig. 7—8-ig a promenádon voltunk. A kis aranygyűrűmet erővel elakarta csalni emlékül, s az újjára húzván, alig tudtam tőle visszacsikarni. Tőle egy szarugyűrűt kaptam. 8—9-ig Akhinál voltam; 9—10-ig Komjáthynál. NB. 2—4-ig a Regalist magamnak leírtam. Akhi felhordatta az ágyát az én kancelláriámra s ott hált. Egész nap nagy melegség volt. 6-kor elborúlt; s 8-kor nagy menydörgés és villámlás között az eső elkezdett esni s egész éjszaka csett.

21. *Szerda*. 7—8-ig Almássy Pali bácsi volt nálam; a le írt Regalist neki adtam által, hogy vigye haza az atyámnak. 8-kor kiindultunk Kassáról hazafelé. Komlóson nagyon frugális ebédet kaptunk, a mely is egy kis levesből s egy tojásból állott. 3-kor haza értünk.

4—6-ig a poharat metszettem: 6—7-ig *Aurórá*t olvastam; 7—8-ig a kertben beszélgettem Károlyival. Estve 9—10-ig a kertben járkáltunk.

22. *Csütörtök*. 9—10-ig a kertben járkáltam Károlyival. 10—12-ig a protocollumot írtam. A V. Ispántól elkéredtem. Délután 2—3-ig *Aurórá*t olvastam. 3-kor elmentünk Józsival Regmeczre; 6-ig Laczival s az öreg úrral beszélgettünk. Rhédey Józsi is ott volt. Az asszonyt minthogy Mária megköszöntöttük; 6—7-ig a leányokkal beszélgettünk: 8-ra haza jöttünk. Vacsora után 9-ig a kertben járkáltunk; 10-ig cadenciákat találgattunk. Meleg szeles idő volt.

23. *Péntek*. Reggel 7-kor megindultam Károlyival Szántóra; 10-re T. Bányára értem. Ott a forspont után várakoztam 1-ig; 3-ra Vilmányba értem; 4-ig bementünk Bogoly Julcsához a volt szobalyányhoz; 4-kor megindultunk; 6-ra haza értünk. Az útba találtuk Patay Laczit, jött Ránkról Czekeházára. Vacsorán Horváth Nina volt nálunk; estve felkísértem Kovácsnéhoz. Igen meleg idő volt,

24. *Szombat*. Reggel lementem Mihály bátyámhoz. Samu bátyám is haza jött Tállyáról. Délig ide fel beszélgettünk a kaplással; délután Danival s Károlyival Büdre mentünk Karsánéhoz. Károlyit onnat haza küldtem Fügödre. Egész délután többnyire Julcsával beszélgettem, s nagyon megütöztem rajta, hogy a mint mondotta, V. Berta mind azokat elbeszélte neki, a melyeket én Bertának Katiról beszéltem. Egyébiránt Julcsa most is csak azt mondotta, hogy ő Bertát teljességgel nem szereti s mint vettem észre, nagyon hajlandó hozzám. Szobonya Antal, Kerepessy s Szilágyi Doktor is oda jöttek. Eljövetelemkor Julitól egy bokkrétát kaptam, 8 kor jöttem haza. Szinte nagy melegség volt.

25. *Vasárnap*. Reggel az ifjú Butykay volt nálunk; 10-ig templomban voltunk; 10—11-ig Mihály bátyámnál voltam. Tőle haza jövet Péchy Tamás úrral találkoztam. Ebéden Szúnyogh Feri volt nálunk. Délután 4-ig ott alkudozott Matuszszal valami jószág iránt. 4-kor Horváthék érkeztek Bessenyeyekkel; később Szabó Károly is eljött s Samut elvitte magával Fonyba az úri székre. 7¹/₂-ig mindég Horváth s Bessenyey Ninával beszélgettem, s kérésökre egy néhány magyar figurát is mutattam. B. Ninától hallottam, hogy Csuka Feri Miskolczon van Balogh fiskálisnál patvarián; hogy Csukáéknál nagyon dicsérték az írástomat, s hogy *Csukáné nekem valami Jakabházy nevű 50 ezer forintos lyánt szánt*. 8-kor haza mentek mindnyájan Tállyára. Délig szeles, délután borongós idő volt.

26. *Hétfő*. Délig Mihály bátyámnál s Pósa Gábornál voltam. Délbe a vármegye *becsületbeli* földmérője volt nálunk ebéden, s ott beszélgetett egész 5-ig. 5-kor az atyámmal kimentem a kertünkbe, s ott a *gyepágyra* leheveredvén, sokat beszélgettünk jövendőbeli állapotom feől. 6-kor hazafelé menvén, betértünk a patikáriushoz, én 7-ig ott mulattam, s ekkor eljöttem. 8-kor Samuék haza felé jöven Fonyból, betértek hozzánk; s egy kevés ideig ott mulatván, elmentek. Száraz meleg idő volt.

27. *Kedd*. 9-kor kedves szülőimtől búcsút vevén, elindultam Szántóról vissza Mikóházára s úti társnak magammal hoztam egy szántói Rozmann nevű

csizmadiát. Vizsolyba Vitéz V. Ispánnal találkoztam. 2 f. 11-ré Vilmányba értem. Itt a forspont után egész 1-ig váraoztam. 1-kor elindultam s T. Bányán forspontot váltván 1 f. 8-ra haza értem. Mihelyest a szekérről leszálltam, a V. Ispánhoz bementem tisztelkedni, s kértem, hogy a szabolcsi Installációra ereszszen el; a melyet ő eleinte megtagadott tőlem azután megengedte; noha hiába, mert már a mint Józsi mondta Kazinczy Laczi, a ki felbízott, hogy elviszen, itthol marad; s így bolonddá járván, én is elmaradtam, amit nagyon sajnálok, mert ha még vagy 2 nap otthon maradtam volna, hazulról bizonyosan elmehettem volna. Délig felszeles meleg, délután esős idő volt. NB. Estve 10-ig az atyámnak levelet írtam.

28. *Szerda.* Reggel K. Laczi Szántóra menvén beküldött értünk, s mi kimentünk hozzá az állásig; ott nagyon kért, hogy ne haragudjak, hogy bolonddá tett, mert ő nem oka; s megbízott, hogy mindent el fog követni, hogy ha csak lehet Szabolcsba elmehessünk. Délig többnyire metszettem s olvastam. Reggel Menszárosné Kékedből az egyik szobalyányát ide kísértette egy embertől, minthogy lopott; a kit a V. Ispán először megkötöztetett ugyan, de azután szabadonbocsátotta. Estve a V. Ispánné haza jött. Egész nap felszeles meleg idő volt.

29. *Csütörtök.* 7—10-ig metszettem. 10—12-ig a *Szepesvármegye leírását* olvastam, 1—6-ig expediáltam; 6—8-ig ismét olvastam. Felszeles meleg idő volt.

30. *Péntek.* 10-ig metszettem; 10—12-ig s 2—5-ig olvastam a *Szepesvármegyei okleveleket*; 5—6-ig *diplomát írtam*; 6—7-ig *Ovidiust* olvastam, 7—8-ig a kertben járkáltam. A V. Ispán el ment Kassára. Az asztalos meistert megint ide postirozták éjszakára. Felszeles meleg idő volt. Ez idén ma *ettem legelőször görög dinnyét.*

31. *Szombat.* Reggel mindent kipakoltunk a házból, s elkezdettek meszelni és a deszkáját mosni. Délig a kertben olvastam a *Nyíri munkáját*. Délután Laczi által jött; a 35 frtomat megadta. 5-ig itt mulatott; 5-kor mi haza kísértük; 6-ig *segítettünk neki a ló szerszámait tisztítani*; 6-kor Józsi be ment a lányokhoz, én pedig Laczival beszélgettem. 7-kor én is bementem hozzájuk, s azzal haza jöttünk. Kazinczi Miczi is ott volt. Estve Regina az ablakokat felrakni feljövén, sokat kötődtem vele. Délig felszeles, délután száraz meleg idő volt.

Augusztus 1. Vasárnap. Délig és délután 3 óráig metszettem. 3-kor Józsi az asszonygyal által ment A. Regmeczre. 3—6-ig olvastam »*A tatár pusztítást.*« 6—7-ig az ablakba könyökölve pipáztam; 7—8-ig a pataki cigányok a V. Ispánhoz Instancziával jövének, ide feljöttek, s Sándor muzsikált. Épen a vacsoránál ültünk, a mikor a V. I. hazajött. 9—10-ig a holdvilágnál a kertben pipáztatva járkáltam s *morfondíroztam.* Igen meleg tiszta idő volt.

2. *Hétfő.* Délig és délután 2-ig metszettem. Két zsidónak passust is írtam. 2—4-ig ide be 4—6-ig a kertben a *Summariomot* olvastam. Vacsora után a kertben járkáltam a holdvilágon. Igen meleg száraz idő volt.

3. *Kedd.* Délig és délután 3 óráig a szarut metszettem; 3-kor

a kis Laczival s S. Józsiival együtt elmentünk fürdeni. 5-ig fürdőttünk. 5-kor én a kis Laczival felmentem a cserjébe mogyorózni. Józsi pedig által ment Regmezcze. 7—12-ig a fonyi határlevelet írtam. Tiszta meleg száraz idő volt.

4. *Szerda.* 10-ig expediáltam. 10-kor ide érkezett Karsa Mihály a kis Tamással; utána Puky, Domonkossal; utána a vén Kornis, Knezsíkkal és ennek a fiával: Zombory Ferencz Tóth Zsigmonddal; Füzesséry, Oiasz, Keresztessy, Kelcz, Klestinczky Pista, Kelcz Eduárd és a kis Kelcz; a kik mindnyájan a Zempléni Installációra levén deputálva; ide jöttek ebédre. Ebédig a kis Knezsik, Kelczék és Klestinszky feljövén hozzám a patvariára, pipázgattunk. 1-kor ebédhez ültünk, s 3-ig ebédeltünk. Az ebédnél Domonkos nagyon disputálván az urakkal, hogy Szigetvára melyik vármegyébe s Horváth országban van? Én eleinte szóval, azután könyvből mutattam neki, hogy Magyarországnban van Somogy vármegyében, a melyért annakutána az egész asztal Domonkost nagyon kinevette. 4-kor mindnyájan elindultunk Újhelybe. Én Karsa Mihálylyal mentem egy kocsin. Újhelybe Báró Gédzlerhez szálltunk a V. Ispánnyal és a vén Kornissal, a hol is mindjárt magyar ruhába öltözvén a Vármegyeháza eleibe mentem, s ott Bónis Samut, Fáy Ábrist s Csapó Jancsit előtalálván; Samuval többnyire a gallérián levő Lillácskát nézegettük. Ott volt Balogh Juczi s Mudrányék is. Én mihelyest Ábrissal s Samuval összvetalálkoztam, egybe azt kérdeztem, ha Katicska ott lesz-e? melyre Ábris, a ki most a szabolcsi Installációon volt vele, azt felelvén, hogy *nem*; az egész kedvem egyszerre semmivé lett. Említette Samu is, s Ábris is, hogy bizonyosan várt Kállóba, s haragudt, hogy el nem mentem. Ábris azt is mondta, hogy kérdezte tőle, hogy »hát én velem hogy van még?» melyre ő azt felelte: »hát hogy volnék, én csak volnék valahogy, de Pali a mint látom, nem akar sehogy lenni.« S biztatott Ábris, hogy még nagyon jól megyen ott a dolgom most is. Későbbén összvetalálkoztam Kandó Kálmánnal s a bátyámmal is. Ezután elmentünk B. Samuékhoz; Király Laczi is eljött, s *onnét néztük a Majláth bejövételét*; melynek vége levén, a vármegyeháza eleibe csinált galériához mentünk s ott vártuk a leányok lejövetelét; a honnan lejövén Baloghék, Darvasék és Mudrányék, az elsőbbeket Fáy Ábris, a középsőket B. Samu; az utóbbiakat pedig én és Király Laczi fogtuk karra s sétálgattunk velek. Minket Mudrányék görög dinnyére híván, a szállásokra mentünk s ott dinnyézvén, ismét visszamentünk sétálgatni. B. Feriről sokat beszélgettünk Pepivel. Itt találkoztam össze *Gróf Teleki Laczival*, s nagyon örültünk egymásnak, hogy megláthattuk. Azután a Mudrányékat elhagyván, s a magyar ruhámat levetvén, együtt vacsoráltunk Telekivel Báró Vaynál, a hol Laczi nagyon kért, hogy ne haragudjak, hogy a leveleimre nem válaszolt, mert igen sok dolga volt mindég, minthogy a censúrára készült; hanem fogadta, hogy ezután mindég fog írni. Innen tőle elválván, 12 óra után haza mentem s lefeküdtem. Igen nagy melegség volt.

5. *Csütörtök.* Reggel felkelvén, Fáy Ábrissal Baloghékhoz mentem s egy darab ideig vele beszélgetvén, oda jöttek; Bónis Samu, Kazinczy Laczi és S. Józsi, kikkel (Józsi ott maradván) Darvasékhoz, de őket

otthon nem találván Kandóékhoz, onnan Kálmánnal együtt a vármegye házához mentünk; de a szálába is hamar menvén még a hol Szemere Miklós, kit ez előtt nem ismertem, megszólított ezen szavakkal: »hát édes Palim, mit dolgozik most valami szépet!« s mondotta, hogy Nagyfaluban látta a himeseimet, melyekhez hasonlókat még soha sem látott), Samuval és Ábrissal Mudrányékhoz indultunk, de azután előtalálván Mudrányt, s tőle megtudván, hogy a leányai még fel nem öltöztek, csak magam mentem el hozzájuk a Mudrány kérésére, hogy siessenek a galériára; a kikkel csak az ajtón keresztül beszélvén (minthogy Pepi a mint az ajtót kinyitotta, még csak egy alsó kabátban fűzetlen volt), visszamentem Király Laczival B. Samuhoz s ott dinnyézvén egy darabig; az öreg úr elküldött bennünket az Installációra, a hol a Bátor Vay beszédét s a főispán feleskettetését be várván, Fáy Ábrissal a gyülésből (a hol a Benyo Berta atyja testvére is, a kit eddig soha sem láttam, megszólított nevemről, hogy nem is szólok hozzá) ki jöttünk, s Csapó Jancsinál (a ki Vaynál volt már ekkor patvarián) mulatván egy darabig, ismét vissza mentünk, s onnét eljövén Kandóékhoz (a hol Kandóné ebédre is meg hitt magához), onnat Kálmánnal Darvasékhoz mentünk, a hol egész ebédig beszélgetvén, ebédre visszajöttünk Kandóékhoz, s futirozván a *főispán rendetlen ebédjét*, melyre billét által meg voltam hiva, oda német ruhát hozatván, s a magyart, melyben már majd meggyultam — levetvén, ott ebédeltem. 3-kor Kálmánnal el mentünk a nagy, de *végzetlen rendetlen ebédet megnézni*, s ott a nagy melegséget ki nem állhatván, ki jöttem s K. Laczival, S. Józsisal, s Mudrány Ferivel elmentünk Mudrányékhoz, a hol nagyon kedvünkre, mulattunk, s dinnyéztünk egész 5-ig. 5-kor Király Laczit előtalálván, vele együtt el mentünk Darvasékhoz. Ott voltak Baloghék is F. Ábrissal egy darabig. 6-kor elmentünk: én, Samu, Király, Darvasné a lányaival, Dusayné a durczás menyecske lányával (kit ma esmertem meg legelőszőr), Sz. Imrey Miczi és Zmeskal Mari (a kit ugyancsak most láttam legelőszőr) a Fáni testvére sétálni, s 7-ig sétálván; akkor Samuval elmentünk tisztelkedni a V. Ispánhoz, a ki is már ekkor induló félben levén, vele nem sokat beszélgettünk, hanem elbúcsuzván tőle, s én még holnap is elkéredzkedvén, ismét visszamentünk Darvasékhoz. Ekkor mondá Lilla, hogy jól tudja ő hogy nekem koránt sincs olyan jó kedvem, mint a milyet mutatok (ami igaz is volt), hogy jól teszem hogy olyan állandó vagyok Katihoz, mert ő is olyan hozzám. Itt már ezután nem sokáig mulatván, Király Laczival elmentünk Mudrányékhoz a hol találtuk Patay Sámuelet, Lónyay Pált, a bátyámat és Jakabfály Ferust is, s egy darabig ismét dinnyézgetvén, eljöttünk, s Király Laczitól is elválván, a szállásomra mentem. Itt az ifjú Bárt, a házi urat még most láttam legelőszőr, a ki a legnagyobb nyájassággal s leereszkedéssel fogadott. Neki vetkezvén reágyújtottunk, s kiülvén a kapuba, s valami Szanyi nevű úr is odajövén, egész 11-ig beszélgettünk. Ekkor a Bátor bemenvén, én egy darabig Szerviczky Gyurival járkáltam, s egész 12-ig a Martinovics muzsikáját hallgattam a kapunk előtt; s ekkor a Bátor kijövén, igen nagy zavarodásba jött, hogy engem a vacsorára

behívni elfelejtettek; s nagyon kért vagy egy fertályig, hogy engedjek meg neki ezen hibájáért; s ételeket parancsolt behozatni, de én ezen jószívűségét, minthogy nem igen voltam éhes, megköszöntem, s még 1 óráig Kazinczy Laczival a muzsikát hallgattam, s akkor a Katicskáról való elmélkedéssel fejemet az álomnak hajtván, lenyugodtam. Rekkenő forróság s szárazság volt.

6. *Péntek.* Reggel míg a forspontom elérkezett, Kazinczy Laczival elmentünk Bónis Samuhoz, a ki már épen induló félben volt. Nála egy kevés ideig görög dinnyézvén, tőle elbúcsúztunk s hárman, én Józsi és Laczi a nékem otthagyatott Kornis kocsjára felülvén, Regmecz felé (a hol Laczit letettük) haza jöttünk. Haza jövén mindjárt az íráshoz ültem, s délig is, délután is egész 11-ég mindég a főnyi határlevelet irtam. Ebéden Patay Sámuel volt itt. Józsit a hideg kilelte, egész nap feküdt. Rekkenő nagy melegség volt.

7. *Szombat.* Délig is, délután is 10-ig mindég a főnyi határlevelet; 10—11-ig a jegyzéscimet irtam. Hasonló nagy melegség volt.

8. *Vasárnap.* 9—10-ig irtam; 10—11-ig Ujhelyből volt itt valami *Zilahy nevű* becsületes *prokátor* ember; a kit én — míg a *V. ispánék a templomból* előjöttek, mindenféle munkáimat előmutatván neki, a mint maga is mondotta, nagyon kedvére mulattattam. 11—12-ig s délután 3-ig a főnyi határlevelet irtam, be is végeztem. 3—6-ig relatiókat irtam, 7—8-ig a kertben járkáltam. Estve 11-ig Patay Jancsinak levelet irtam. Egész nap meleg, de borongós felszeles idő volt. Estve a szél elállt s éjszaka nagy szélvész támadt ismét s zápor eső esett.

9. *Hétfő.* Délig a poharat metszettem. Délután 6-ig magamat próbáltam festeni *csontra*, 6—9-ig ismét relációt s a Consiliumra az élet árát mutató tabellát felküldő levelet irtam. Egész nap eső esett.

10. *Kedd.* Reggel megindultunk Józsival Kassára; 4-re beértünk 4—7-ig a promenád voltam Keczer Gusztival; 7—8-ig pedig az atyámnál Knezsikkel. Szép tiszta meleg idő volt.

11. *Szerda.* Délig gyűlésben voltam, a hol a főispán előlülése alatt a két alispánt választották el a karok és rendek Pozsonyba az országgyűlésére követeknek. Délután egész 10 óráig a *Deputációban* voltam, a hol az *instructiót dolgozták ki.* Délbe a főispánnál voltam ebéden, *100-nál többen voltunk. A vármegye szalájában* ettünk. Több ízben eső esett.

12. *Csütörtök.* Délig ismét gyűlésben voltam, amelyben Comáromy V. I. a pecsétet a helyébe tett V. Ispánnak Csombordynak által adván, olyan hathatós beszéddel búcsúzott el a vármegyétől, hogy többnyire mindnyájan sirtak. Délután Kazinczy Laczival elmentem Sihulszky Marihoz, s kezdettem *festeni csontra*, de 6 óra tájban a hideg kilelvén, hazajöttem s lefeküdtem. Délig tiszta idő volt. Délután eső esett.

13. *Péntek.* Délig én is, Sárközy is hánytatót vettünk s hánytunk. Délben V. ispánétól (minthogy a V. I. jókor elment Miskolcra) elbúcsúzván, az öcsémmel, és az új inzsinerrel Vilmányig; Vilmánytól pedig Szántóig az atyámmal ülven, haza jöttem. Tiszta meleg idő volt.

14. *Szombat.* Délig a házban ültem. Délután lementem Liszkay

Andrishoz, s véle együtt kimentem sétálni a rétekre; onnat lankadtan haza térvén, náluk lefeküdtem, s jót aludtam; onnan kimentünk a szilvasba feküdni, s a hideg ötet is kilelte, engem is egész estig a forró hideg mindég lelt; 7 óra tájban haza jöttem s lefeküdtem. Samut, Janthó Sándort s Horváth bácsit is itt találtam Tállyáról, de mindjárt vissza mentek. A doktor Szilágyi el jött hozzám s praescribált orvosságot. Nagyon meleg idő volt.

15. *Vasárnap.* Egész nap orvosságot szedtem s a házban ültem. Délután Terci haza jött Eperjesről, s nekem egy szép pugyillárist készített prezentbe. Estve Sáros vármegyéből volt itt Berthóty fő sz. bíró és Hedry Gábor part. perceptor, a kik az atyámmal alkudoztak az itt Szántón Concentrirungot tartó Walmoden vasasnémet katonaság iránt. Igen meleg idő volt.

16. *Hétfőn.* X. Délig szinte orvosságot szedtem. Délbc a Sáros vármegyei urak nálunk ebédeltek. Délután is alkudoztak, de öszve nem egyezhettek. Estve felé Pósa Gábor és Török Józsi voltak itt. Samu is hazajött Tállyáról. A hideg már ma ki nem lelt. Mudránynétól izenetet kaptunk, hogy menjünk le Szabolcsra e héten, Tiszta meleg idő volt.

17. *Kedd.* Délig ismét a Sáros vármegyei urak alkudoztak atyámmal; meg is alkudtak egy köből gabonát 11 frton, egy köből zabot 5 frton 12 garason, és egy porció szénát 7 garason. Egész délután Török Józsinál voltam. A lovait megvette Domonkos fő sz. bíró. Egész nap meleg felszeles idő volt.

18. *Szerdán.* Délig mindég az eső esett. Samu az atyámmal által mentek Büdre Karsánéhoz. Én többnyire Almássy Pali bátyámmal töltöttem az időt.

19. *Csütörtök.* Délig az atyám Samuval által volt Várallyára. Délre haza jöttek. Ebéden Szobonya János, Török András és Ubrizi Gábor voltak itten Fónyból. Délután az atyám Danival elment a Cserehátra, Samu pedig Eperjesre. Én egy darabig Liszkaynál, azután Mihály bácsinál mulattam. Vacsorán Bagaméryné volt itt valami kassai nevelő Novák nevezetű kisasszonnyal, a melyet a mint Bagaméryné említette, Almássy akarna elvenni. Délig esős, délután igen szép tiszta meleg idő volt.

20. *Péntek.* Délig ide haza voltam. Délután lementem Mihály bátyámhoz. Onnat Vásárhelyivel el mentem a Mihály bácsi Kis-bánya szőlőjébe. Onnat visszajöven, egy darabig Török Józsi előtt ültem. Az atyám haza jött Szemeréről, Estve Bagamérynéék ismét voltak nálunk. *Ez estve 10 és 11 óra között földindulás volt,* noha én magam nem éreztem. Tiszta idő volt.

21. *Szombat.* Délig magamat portretiroztam. Délután a bátyám Eperjesről haza jött: véle s Almássy Palival beszélgettünk egész estve. *Borongós* esős idő volt.

22. *Vasárnap.* Délig templomban voltunk, kommunikáltunk. Délután egyet aludtam; azután a plébanos Lovas Samuval elmentem Tállyára, az ő szállásán voltam szállva Szabó Károlynál. Onnat elmentünk Horváthékhoz, s egy darabig Minával beszélgetvén, felmentünk

Országhoz. Ott voltak Ragályiné, Balog Dánielné leányostól és Székelyné leányostól is. Ragályiné kért, hogyha Szabolcsba elmegyek tudjam meg ha Bónis Sámuel fogja-e a nevenapját tartani? Innet ismét lementünk mindnyájan Horvátékhoz s ott egy darabig még beszélgetvén, vacsorára Szabó Gáborhoz mentünk. Ott volt Hutka is a Báro Vay fiskálisa. Éjszaka Szabó Károlynál háltam. Tiszta, de egy kevésbé hives idő volt.

23. Hétfőn. Reggel 7-kor megindultunk Samuval a Tállya város szekerén Szabolcsra; 2. f. 11-re oda értünk Mudrányékhoz. Mindnyájan otthol voltak, s leirhatatlan szívesen fogadtak; ott találtuk Szentimrey Miklóst is. Délig beszélgettünk s klavirozgattunk, délután hasonlóképen. Este felé a kertben járkáltunk, s ott a kis Mudrány Palin igen sokat neveltünk. Vacsoránál, valamint ebédnél is Pepi mellett ültem. Ekkor beszélte Pepi, hogy ötet a múlt télen Recsky is, Fáy Bandi is megkérte, de mind a kettőt üres válaszszal igazította el. Hogy Fáy Bandi egy gyűrűjét, melyet Csoma Samutól kapott erővel el vitte tőle, s ezt erősen reám is bízta, hogy Pozsonyban vagy Pesten vegyem el tőle s hozzam haza neki. Azt is mondta, hogy Husvétkor Csoma Samu megkérte, de még a válasz nincs neki kiadva, hanem nehezen lesz belőle valami, mert az anyja is azt mondta, hogy nem bánja akárkihez menjen csak Csomához nem. Egy szóval mind az anyja, mind pedig a maga szavaiból úgy vettem én észre, hogy Bónis Feri barátom lesz ott a nyertes. B. Jeanettől azt beszélte, hogy e télen Recsky Bandinak egyszerűelmes levelet irt, a melyet neki Recsky megmutatván, ő elolvasta s széllyeltépte. Ugyanezt állította az anyja is Czilivel együtt. Bekény Erzsiről is beszélte, hogy Szentimrey M. megkérte, de nem tudja mi okból a barátság felbomlott közöttök; s Sz. Imreytől magától is hallottam, hogy többet soha sem megy Nagyfaluba. Pepi Balogékról is mondotta, hogy a V. Ispánékkal haragban van, s hogy Balogné azt mondotta, hogy az ő leányát Fáytól már semmiféle teremtés el nem választja. Borongós esős, délután szép tiszta idő volt.

24. Kedden. Reggel früstök után egy darabig beszélgetvén, kiváltképen a Majos Dani különös természetéről, minekutána Pepike a szekerünket tudtukon kívül görög dinnyével megpakolta volna, s a B. Feri köszöntését kiváltképen szívemre kötötte volna, búcsút vevén, megindultunk a régen látni óhajtott kedves Nagy-Falu felé s 2 f. 9-re oda is értünk. Oda érvén, legelőször is Majos Danihoz bementünk megtudni, ha vajjon B. Samu, a kihez szálni szándékoztunk oda haza van-e? a ki a szekerünket erővel beállítatván, tudtukra adta, hogy B. Samu épen az előtt valami egy órával indult el Pozsonyba Eördöggel a szabolcsi követtel Debreczen felé. Majos Daninál tehát lepakoltatván, a bátyámat egyenesen Bekényékhez hívtam, a hová is 9-kor elmenvén, Katicskámat meglepetve, s hol jártamon való csudálkozásában elbámulván, megtestesedve, de szomorúságomra nem a legjobb egészségben találtam; mert a hidegletés után a torka mindössze dagadt. — Magamnak is a szemem a hidegletés után talán csupa sympathyából kifakadván, csak fél szemmel gyönyörködhettem rajtam sajnálkozó szép két fekete szemében. Egy darabig az ebédlőben csak egymás hogylétéről kérdezősködvén, bemen-

tünk az ő kis szobájába, s Katicska a régi kedves kis asztalka mellé ülven, minden kézszorításaimat viszonzta. A Danitól Husvétben izent számadás a volt, hogy ha mondtam-e én Mudrányéknak Kassán, hogy a Bónis Kati lakadalmába való el nem jöveleleknek Erzsi volt az oka? A miből én magamat csakhamar kimentettem. Ennekutána kérdeztem tőle, hogy a bátyámnak s Kandó Kálmánnak miket s minek beszélt? Erre ő azt felelte, hogy a bátyámnak a mit beszélt az igaz; s hogy maga sem tudja, hogy vette ki belőle, hanem azóta nem beszélt semmit senkinek. Kálmánnak csak azt beszélte, hogy ő Samuba szerelmes volt; de hogy Maxiba szerelmes lett volna, azt soha nem mondta; hanem Kálmán vitatta, hogy ő tudja, hogy volt ő Maxival. Mutattam néki az aranyba foglalt hajgyűrűmet is, s ő erre a kisasztal fiából az én hajamból csinált gyűrűcskét vett ki. Ezek után nem sokáig mulattunk nálók, hanem egymásnak további hűséget fogadván, 11-kor eljöttünk. Engem a bátyám alig tudott kicsikarni tőle, mert szüntelen más-más mondani valóm akadt. Utoljára Sámuel napra Csütörtökre nagyon meghítt, s egy forró kézszorítást adván az ajtóba, míg csak látott, mindig utánam nézett. Haza menvén Majos Danihoz; 2-ig ott beszélgettünk. Zsoldos Feri is ott volt. 2-kor ettünk, 2—4-ig Balogéknál voltunk. Juczika egy darabig nem volt odahaza, hanem az anyja érte küldött, s Katiék megtudván, hogy én ott vagyok, egész az ablak alá elkísérték, de be nem akartak jönni, a mint Juczi mondotta csak azért, hogy Majos Dani ott volt, s azt gondolták volna mindjárt, hogy csak én értem jöttök oda. Juczit a hideg lelte. Mutatta a Kazinczytól kapott gyűrűjét, Az én gyűrűmre egyszerre reá ismert, hogy a Kati hajából van. 4-kor nagy szomorúságok között kiindultunk Nagyfaluból s 7¹/₂-re Tállyára értünk. Az egész úton ámbár a bátyám a Bónis Feriek szekercseként nagyon vigasztalt is, hogy elmegyünk oda még másszor is, alig szóltam három szót. Estve valami 10 óráig még Horváth Ninával beszélgettem; akkor lefeküdtem. Reggel ködös, délután tiszta, de szeles idő volt.

25. *Szerdán.* Reggel jókor a bátyám Szadó Károlylyal elmentek Kassára a fixumokra, én pedig által mentem Horváthékhoz; az atyám is oda jött Danival. Onnat elmentek Mádra; engem pedig Horváth a maga bricskáján elküldött haza. A városban Kazinczy urat találtam, s vele beszélvén, meginvitált magához ebédre; 11-kor fel is mentem hozzá s egész 4-ig ott beszélgettünk. Ő mondta, hogy a fia Józsi Pénteken hozza oda a feleségét, s engem is invitált a lakadalomra; hogy Laczi már elindult Pozsonyba, s hogy S. Józsi nem ment el haza. 5-kor az atyám haza jött Mádról s a Doktor Liskayval odajöven, vélek beszélgettünk 6-ig. Estve szüntelen persuadeáltam az atyámat, hogy menjünk el Nagyfaluba. Tiszta napfény.

26. *Csütörtök.* Reggel az atyám azzal költött fel, ha megyek-e N.-Faluba? s én egynehány darab ruháimat öszvepakolván, 1. f. 8-ra megindultunk; véletlen öröm s remények közt 11-re Nagyfaluba értünk s a V. Ispánhoz szeltünk: 12-ig az egybegyült urak között voltam (a kik most nagyon kevés számmal jelentek meg). Akkor oda jött Zsoldos Laczi is s vele együtt lementünk a patvariába. Már akkor ott voltak Majos

Dani, Bónis Károly és Zsoldos Feri is. Itt más ruhát vevén, egy darabig pipáztunk s megtudván, hogy a Bekény Iyányok Mudrányékkal már megérkeztek; felmentünk, s velek beszélgettünk délig. Délbe Katicska mellé ültem, s szüntelen szerelmes históriáinkról, mint a most eszteni-dőről a miskolczi restaurációról, a bereczki lakadalomról s' a. t. beszélgettünk; hanem épen a szegeleten az asszonyok mellett Zsoldos Tercsa és a kis B. Zsuzsika között ülven, kevés szerelmes streichokat csinálhattunk, noha néha-néha egy két forró kézszorítást alattomban közlötünk egymással. Ekkor kérdezte Kati, ha B. Samu nem beszélt-e nekem valamit? mert ő azt hallotta, hogy Lilla azt mondotta Samunak, hogy soha se fogja szeretni, ha Katicskához csak egy szót szól is. Azt is beszélte, hogy Hunyady Sándor s Zsoldos Feri most nagyon taposnak körülte, de mindezeket ő csak neveti. Az asztalnál Lónyay László, a kívül szemközt ültem nagyon megpirított, mert a Kati felé való szemem beléven kötve, azt mondta, hogy nagy bajom lehet, mert valahányszor Katicskára akarok nézni, mindég egész testtel meg kell felé fordulnom. Ebéd után mindjárt a tánczot én kezdettem el B. Erzsivel s a lyányokkal sorra tánczolván, le mentem a bálhoz öltözni. Az alatt a leányok mind haza mentek szinte öltözni. Az atyám is az öcsém rosszul levén, szinte haza ment, s engem csak a Majos Dani s a V. Ispánné nagy kérésére hagyott ott. Kati odahaza (a mint mondotta) Mudrányétól meghallván, hogy én haza készülök nyakra főre felöltözött Erzsivel, oda jött, s nagyon örült hogy még ott talált. De még magam sem kisebb örömet éreztem otthagytásomban. Minekutána mindösszvegyülték, a tánczot ismét elkezdettük s tánczoltunk 11-ig. Estve Csoma is oda jött Sz. Imrey Károlylyal. Én a V. Ispánné kérésére solo magyart is tánczoltam M. Pepivel. 11-kor az asztalokat elkezdették teríteni, én pedig Katicskával egy helyre leülven, s kezét a szék mellet kezembe vevén, sok szép szerelmes történeteinkre emlékeztettük egymást s fogadást tettünk egymásnak kölcsönösen, hogy ha én vagy ő hív leszek, soha mást nem szeretünk. Kérdésemre azt is mondta, hogy szerelmünket háznál Erzsín kívül senki nem tudja. S említette hogy már azt gondolta, hogy az én ő eránta való szerelmemnek egészen vége lett; de már mostan annál erősebb meggyőződéssel van annak tartóssága felől. Vacsora után a bálnak mindjárt vége levén, a többiekkel Katimnak is el kellett menni. Én egész hazáig elkísértem. Az úton meg is akartam csókolni. de az öcsse a más karomon levén, nem hagyta magát, hanem a kapuban megígértetvén velem, hogy hír nélkül másnap el nem megyek, forró kézszorítást adott, s azzal elváltunk egymástól. Én a V. Ispánnénál háltam. Változó, nem a legmelegebb idő volt.

27. *Péntek* Reggel felkelvén, le mentem a patvariára, s a cigányok oda jöven, egy-két nótát húzattunk. Früstök után a V. Ispánnétól elbúcsúztam s Dióssyval elmentem Majos Danihoz, a ki még ekkor aludt s az alkalmatosságról semmi rendelést nem tett; melyre való nézve a bíróhoz elküldöttem, hogy forspontot hajtson; magam pedig elmentem Józsiival Bekényékhez. Bekényné és Mudrányé épen oda kint álltak, s nekik és az öreg úrnak köszömvén, beméntünk a leányokhoz a Benyusné

szobájába, s legelőször is Katim, azután az oly kedvesemlékű kék kanapé tűnt a szemembe. Pepinek azt a nótát: »Végig mentem egy asszonynak az udvarán« stb. leírtam. Azután Mudránynét a ki haza akart már menni, megmarasztottuk. Engemet Bekényné arra az esetre ha délig haza nem mennék, meghítt ebédre. Azután kocsira ülven, mindnyájan elmentünk Baloghékhoz s 11-ig ott játszottunk. Kozma Pista is ott volt. Én Kati mellett ültem a kanapén, s a kezét mindég a kezemben tartván, különböző kártyákkal játszottunk. 11-kor Bekényék s Mudrányék haza mentek; én pedig Kozmával elmentem Majoshoz, megnézni, ha a szekerem nem állott-e még elő? de Dani még akkor is feküdvén, magamnak kellett a bíróhoz menni, hogy azonnal rendeljen szekeret; a ki is megígérvén, sietve mentem Bekényékhez búcsúzni; a kik épen már az asztalnál ülven, engem is erővel leültettek, de a ki Katival által ellenben levő oldalra esvén, csak szüntelen egymás szemébe néztünk, s jóformán semmit sem ettünk. Ebéd után még egy darabig Katiék szobájába beszélgettünk leginkább Bekénynével, noha én sokkal inkább szerettem volna a leányával. Azután pedig búcsút vevén az öregektől; a leányok már most inkább szomorú mint víg társaságában a kerten kiindultam, s a kert külső kapujában Katival egymás kezét sokáig forróan megszorítva tartván, szíves marasztására ismét egy darabig megmaradván, jövőendő eljöhésemnek idejéről s a Pozsonyban köszöntendőkről beszélgettünk. Végre hatszor elindulván s hatszor ismét visszatérvén, s a Bónis Károly unszolására kit hol kaphattam, sorra csókoltam csak azért, hogy Katimra egy csókot nyomhassak. Legutóljára a Kati kezét még egyszer megszorítván, s mindnyájokon keservesen végig nézvén, ezzel az intéssel: hogy visszajövetelemkor is ilyen jók maradjanak, s kérvén, hogy rólam olykor-olykor jó állapotjokban emlékezzenek meg rólam. Melyre Kati azt felelte, hogy ők olyanok maradnak s meg is emlékeznek rólam, csak én meg ne változzak; minden jóknak s boldogságoknak szíves kívánása mellett elindultam; s a köz végén még egyszer összetett kezekkel s könybelábadt szemekkel végig nézvén rajtok; s kezeinkkel legislegutóljára intvén egymásnak, többet nem is láttuk egymást. Én innét néma morfondóba mentem Majoshoz, s a forspontom megérkezvén, búcsút vettem a kedves falutól s Mádig szó nélkül ültem a szekérben. Mádon kívül Bunyitayra akadtam, a ki csak gyalog jöven ki a szőlőbe, magammal haza vittem Tállyára. Tállyáról haza értem 2 f. 7-re. Az öcsémet nagyon betegen letem a vérhasban. Szeles borongós idő volt.

28. *Szombat.* Délig holmimat adtam kimosatni. Délután 4-ig zabot mérettem a borházba; 4—5-ig pedig a csúrnél 5—7-ig Kovácsné nénémnél voltam. Horváth Náni is ott volt. Szeles idő.

29. *Vasárnap.* Mindenemet összepakolván, s kedves szüleimtől s testvéreimtől búcsút vevén elindultam 2 f. 10-re Mikóházára. Telki Bányán 5 óráig váraoztam a forspont után. 7-re oda értem. Az öreg Bárcsay Ferencz úr volt itt vacsorán. Tiszta meleg szeles idő volt.

30. *Hétfe.* Délig a jegyzéseimet írtam. Délután az Instruktorral és a kis fiukkal elmentünk fürdeni. Mi csak a lábunkat áztattuk. S. Józsi által volt Regmeczre; ő mondta, hogy Kazinczy Józsi haza

hozta a feleségét. Estve commissiókat írtam a forspont iránt. Meleg tiszta idő.

31. Kedd. Délig a kertben járkáltam. Délután többnyire fekiüdtem; a hideg kezdett borzongatni. Józsi az Instruktorral elment Újhelybe a vásárra. Az Instruktor nem győzvéen várni Botkával haza jött estve, a szekér is haza jött, s őtet ott hagyta. A V. Ispán szörnyen megharagudott reá, s megmondta, hogy mondjam meg neki, hogy ne is készüljön, mert nem viszi Pozsonyba. Vacsorán a szántai chirurgus volt nálunk. Józsi estveli 11 óraker jött haza Regmeczről; s a chirurgus megmondván neki az öreg úr izenetit, kicsit mérgeledött, de nem nagyon búsuit rajta. Borongós meleg idő.

Szeptember. 1. Szerda. Reggel a V. Ispánnétól, Menszárosnétól búcsút vevén, az Instruktorral egy szekeren megindultam Pozsonyba az országgyűlésére. T. Bányán, G. Ruszkán és Forrón forspontot váltván, éjszakára Kázsmárkra jöttünk. Oda jöttek Bárczai Dancsi, az ifjú Ferencz és a Józsi Bátyja is, a kinek hogy mondtam, hogy Józsit Comáromy el nem hozta, eleinte csak tréfának vélte s nem akarta hinni. A vacsoránál kegyetlenül kilelt a hideg. Borongós szeles idő volt.

2. Csütörtök. Miskolczon svécziái tincturát vettem be. Csabán ebédeltünk a Bárczay László házánál, de maga nem vott otthol. Addig kísérték el Péchy Tamás és Bárczay Dancsi. Ott a hideg megint kilelt. Harsányba lovakat váltván, Kövesdre jöttünk hálásra. Változó szeles idő.

3. Péntek. Délre Gyöngyösre jöttünk. Délután Hatvanba, a hol a hideg kilelt, s a hol a kis Knezsikkel összvetalálkoztam, s Bagon lovat váltván, éjszakára már nagyon későn Kerepesre értünk. Gödöllőn a holdvilágnál valamennyire a Grassalkovich kastélyát is megnéztük, s az előtte levő jó kútból, nagyon szomjús levén, már igen jót ittam. Kerepesen szállást nem kaphatván, csak a szabad ég alatt háltunk az instruktorral. Változó idő volt.

4. Szombat. Déibe Pesten ebédeltünk. Délután Veresváron lovakat váltván, Nyergesújfaluba háltunk. Egész nap eső csett.

5. Vasárnap. Reggel Neszmélyben és Szönyben lovakat váltván, azon ebédeltünk. Komáromnál a Dunán egy igen szép gőzhajót láttam. Délután Gönyűben, Győrben, (a hol a hideg megint kilelt) és Ötövényben lovakat váltván, Mosonyba jöttünk hálásra. Délig esős, délután változó borongós idő volt.

6. Hétfő. Rágendorfban és Köpcsényben lovakat váltván, délre be jöttünk Pozsonyba, s a Zöld piaczon az 519-dik Numerus alá szálltunk. Legelőször is Kazinczy Laczit láttam meg. Délre a Veresökörhöz mentünk ebédre. Ebéd után elmentem járkálni a városra a V. Ispánnékkal. Azután az Instruktorral elmentem az Auba. Estve felé a hideg kilelvén, le fekiüdtem. Szép tiszta idő volt.

7. Kedd. Délig idehaza voltam, Kazinczy Laczi nálam volt. Délután egy darabig járkáltam; azután a hideg kilelvén, lefeküdtem. Szép tiszta idő volt. Nagy Károlylyal is beszéltem.

8. Szerda. Délig ismét Kazinczy nálam volt. Déibe a Veresökörnél Szeleczy Pistával és Ragályi Gidával beszéltem. Délután elmentem Patay

Jancsihoz, B. Samu is ott volt. Ott a hideg kilelvén, lefeküdtem, s ő mellém ülven, a Katival való utolsóbb történetimet beszélgettem néki, ő pedig megvallotta, hogy ő B. Jeanétba már igen régen nem szerelmes, mert ő Vay Lillát szereti. Azután az atyjának kellett elbeszélnem az abaúji követek választását. Innen (nagyon gyenge levén) Jancsi és Radvánszky Gusztí karon fogva vezettek haza, s lefeküdtem. Változó idő volt.

9. *Csütörtök.* Sáros idő volt; egész nap otthol fekdtem. Az eső egésznap esett. NB. A szabolcsi követeknek a mi követeink utasítását leírtam. Az apámnak levelet.

10. *Péntek.* Délig itthol voltam. Délbe Csapó Jancsival voltam. Délután Patay Jancsihoz mentem; onnan véle együtt a promenádra; ott Fischert, később Fogarassyt, annakutána pedig Comáromynét találtuk B. Jeanéttal és Okolicsányi Jeanéttal. Innét a nagytemplom mellé mentünk, minthogy a Budai Ferdinánd herceget ott várták. Ott találtuk Gróf Teleky Laczit és Gróf Bethlen Imrét. Vélek sokáig beszélgettünk, azután haza jöttem. A hideg nem lett ki. Változó idő volt.

11. *Szombat.* Reggel 6—8-ig én és a Vitéz két patvaristája, ú. m. Lánczy Kubi és Kornis Imre a tiszamelléki követeket circularis sessióba hívogattuk. Én véghetetlen elfáradván, ledültem, s délután 3 óráig fekdtem: 4-ig Pataynál; 6-ig a promenádon voltam, akkor lefeküdtem. Estve Csuka Feri volt nálam Fodor Gusztival. Szép tiszta idő volt.

12. *Vasárnap.* Reggel hozzám jöttek: Patay Jancsi és Bónis Samu; 10-kor fiákeren elmentünk visitre Comáromynéhoz. B. Zsanéttól hallottam, hogy Feri nagyon beteg otthol. 11-ig ott mulattunk, akkor vissza jöttünk. Samu megadta a 10 forintomat. Délbe Okolicsányi Viktorral voltam, ő mondta, hogy nekem Vadnay Bertától egy levelet hozott. Délután 4-ig Máriássynál és Ragályi Károlynál és Gidánál voltam. 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ -ig aludtam. 6—7-ig magamba az ablaknál ültem. 7-kor elküldött a V. I. a zempléni követhoz. 8-ig oda jártam. 8-kor lefeküdtem. Az atyámnak levelet küldöttem. Egész nap az eső esett.

13. *Hétfőn.* Reggel ismét a zempléni követnél voltam; azután felöltöztem magyar ruhába s sessióba akartam menni; de a V. I. azt mondván, hogy semmit sem fog érni, minthogy csak a Schloszhofi deputáció relációjából fog állani, ismét levetkeztem. Délután Kazinczy Laczival elmentünk tajtékipákat nézni, azután pedig 4-ig a császár bejöveteleit néztük; de én magadt a császárt nem látkaltam, mert a lábaim nagyon által ázván, a sárban által fáztam, hazajöttem s lefeküdtem. A V. I.-tól kivettem 6 ezüst forintot. Egész nap az eső esett.

14. *Kedden.* Reggel a *primacziális palotába mentünk, a hol a császár a propositióit kiadta*, de én a nagy tolongás miatt bc nem férhetvén, Máriássyval egy által ellenben levő kávéházba, onnan pedig az országházába mentünk. Itt először mixta sessió volt, a hol a királyi propositiókat felolvasták; melyek ezek voltak: hogy az ország Ferdinándot koronázza meg; hogy katona segítséget adjon; hogy ez a diaeta 3 hónapnál tovább ne tartson; s hogy a jövő diaeta alatt a vármegyé-

ken s a Districtualis táblákon mindenféle perek folyjanak; s ide fel a crimínálisok is. Ennek vége levén, a statusok táblájához mentünk, a hol ezen propositiókat ismét felolvasták, s meghatározták, hogy a Diariumok mint 1790-ben a Diáktól egészen külön nyomtattassanak. Innen *Teleky Laczival jöttem haza fiákeren. Ekkor mondta nekem, hogy ő neki ma délutánra terminussa van egy némettel duellumra, egy pár pisztolyra.* Délután ide haza beszélgettünk. Egész nap esős idő volt.

15. *Szerdán.* Délig a könyvnyomtatóhoz Wéberhez jártam vagy háromszor; azután Patay Jancsihoz mentem; vele együtt fiákeren elmentünk Gróf Telekyhez. de csak Laczit találtuk otthon. *Mutatta a duellumban kapott sebéét.* Későbbben az öreg Gróf is hazajött; nagyon szívesen látott bennünket. Én megkértem, hogy Diaeta után vállaljon fel Jurátusának. Melyre ő azt felelte, hogy ha Diaeta után mindjárt nem is, de kevés idő múlva bizonyosan felvállal. Délután 4-ig Ragályi Károly volt nálam. 4—5-ig a Personalishoz jártam. 5-kor a hideg kegyetlenül kilelvén, lefeküdtem. Szép tiszta idő volt.

16. *Csütörtök.* Reggel 10-ig Kazinczy nálam volt. 10—12-ig circularis sessióban voltam, *a melyben a Diaetalis újságnak a felállításáról volt a debatt.* Délután 2—3-ig a promenádon, 3—5-ig az Auban voltam M. Menyussal. F. Ábrissal és Knezsikkkel. 5—6-ig Webernél jártam. 6—8-ig a Lánczy flautázását hallgattam. Szép tiszta, délután borongós idő volt. N. B. A hideglelés ellen orvosságot kezdettem szedni.

17. *Péntek.* Délig a Vármegyére relatiót, és az atyámnak levelet irtam. Fáy Ábris itt volt. Délután azokat expediáltam. 2-kor Zsarnay és Balóczy voltak nálam; velek elmentem a patikába, onnat járkálni, 4-kor kilelt a hideg. 7-ig feküdtem. 7—8 $\frac{1}{2}$ -ig Lánczyéknál voltam, Szép tiszta meleg idő volt.

18. *Szombat.* 9—2-ig Circulusban voltam; 2—4-ig a rapturámat irtam; 4—6-ig B. Samunál, 6—7-ig P. Jancsinál voltam, 8—9-ig ismét a rapturámat irtam. Szép tiszta meleg, délután borongós idő volt.

19. *Vasárnap.* Délig a rapturámat irtam, és eleinte Patay Jancsi s K. Laczi; azután pedig Teleky voltak nálam. Délután K. Laczihoz mentem. Egy új selyemkendővel megajándékozott. Azután a hideg kilelt, feküdtem 8-ig. 8—10 $\frac{1}{2}$ -ig ismét a rapturámat irtam. Szép tiszta idő volt.

20. *Hétfőn.* 8—9-ig Circulusban, 8—11-ig Dictaturában voltam. Délután 4-ig irtam, 4-kor K. Laczival az Auba mentem, ott voltam 7-ig; Telekyvel haza jöttem, ő nálam volt 8-ig; 8—9-ig irtam. Reggel is, délután is nagy eső esett; menydörgés, villámlás is volt.

21. *Kedd.* Délig Circulusban, délután 4-ig idehaza, 4—6-ig Dictaturában voltam. Szép tiszta meleg idő volt.

22. *Szerda.* 8 $\frac{1}{2}$ —12-ig Circulusban: 12—6-ig országos ülésben voltam. *Ekkor terjesztették a Statusok az első nuntiumokat a főrendek elibe.* 6—7-ig Knezsik nálam volt. 8—9 $\frac{1}{2}$ Dictaturában voltam. Borongós esős idő volt.

23. *Csütörtök.* Délig Circulusban, 2-ig országos ülésben (melyben a főrendek a Statusok nuntiumát elfogadták); 3—4 $\frac{1}{2}$ -ig Dictaturában: 6—8-ig ismét Circulusban, 8—9 $\frac{1}{2}$ ismét országos ülésben voltam.

A hideg ismét nem lelt ki. Délig szép tiszta: délután borongós hives idő volt.

24. *Péntek.* 8—10-ig mixta sessióban voltam, 10—12-ig az atyámnak levelet irtam; 12—1-ig a promenádon voltam; 2—4-ig aludtam; 5—6 ig az Auban voltam; 7—9-ig mixta sessióban voltam. *Ebben adta ki a király resolútióját, Igen szép tiszta meleg idő volt.*

25. *Szombat.* 21-ig Circulusban voltam, 11—12-ig a könyvnyomtatóhoz jártam diariumra és actákra praenumerálni. Mixta sessió is volt, de nem voltam benne. Délután 4-ig idehaza voltam: 4—5-ig oda jártam levelekkel Lubyhoz és Szerencsyhez. Egész nap az eső esett; csunya hives idő volt.

26. *Vasárnap.* Reggel mindjárt ide jött Patay Jancsi: egy darabig itt mulatott, azután vele együtt elmentünk hozzájuk: s beteg levén, B. Samut is meglátogattuk. Tőle haza jöven, *magyar ruhába öltöttem, s vele, Patay Sámuellel, s Kovács Ferenczcel elmentünk a Cassinóba a király ebédjére, a hol az ifjúság a helyeket jó előre elfoglalván, nagyobb része a követeknek csak állva maradt. Az udvar is egész pompájában megjelent s az asztalokat sorra járta. Az ebéd tartott 4-ig; 4-től egész estig mindég itthol voltam. Csunya szeles s esős idő volt egész nap.*

27. *Hétfő.* 12-ig Circulusban; délután mindég itthol voltam. A vármegyének levelet irtam. Estve felé nálam voltak K. Laczi és R. Károly. Egész nap esős idő volt.

28. *Kedd.* 9-ig expediáltam; 9—12-ig a coronátiót néztem; 2—4-ig B. Samunál; 4—6-ig az Auban voltam; 6—7-ig oda jártam Gyarmatyt felkeresni. 7 $\frac{1}{2}$ -ig a promenádon néztem az illuminátiót. Igen szép tiszta idő volt.

29. *Szerda.* 11-ig Circulusban 12-ig országos ülésben voltam, Délután 5-ig idehaza a diariumomat irtam. 5—7-ig az Auban voltam. Igen szép tiszta meleg idő volt.

30. *Csütörtök.* Délig Károlyinál, Pataynál és Bónisnál voltam. Délután 5-ig ismét Pataynál; 5—7-ig Kapczyval az Auban voltam. B. Zsanéték is ott voltak. Igen szép tiszta idő volt.

Október 1. Péntek. 10-ig Gróf Telekynénél voltam P. Jancsival; 12-ig ismét Circulusban; 3—4-ig Dictaturában; 6—8 $\frac{1}{2}$ -ig ismét Circulusban voltam. Igen szép tiszta idő.

2. *Szombat.* Délig a koronát voltam megnézni Kapczy Tamással. P. Jancsinál és B. Samunál is voltam. Délután M. Menyussal, R. Gidá, val és K. Tamással kijártunk Pozsonynak szép vidékeit és mulatóhelyeit megnézni. Voltunk a kalvárián, a Csokoládé fabrikában, az új világban és a Patzenhajzlikban. Estve 7—8-ig Holingernél és a promenádon voltam. B. Zsanéték is ott voltak. Igen szép tiszta idő volt.

3. *Vasárnap.* 11-ig Circulusban, 1-ig Bónis Samunál voltam. Délután 2-kor Lánczyékkal kimentünk a gesztenye erdőbe; ott mulattunk 7-ig. 7—8-ig a promenádon voltam. Szép tiszta idő volt

4. *Hétfő.* 8—10-ig Patay Jancsinál; 10—11-ig a Schiszstadtban; 11—12-ig Ragályinál; 2—5-ig az Auban és a promenádon,

5—8-ig itthol voltam. *A császárnak nevenapja volt. Estve nagy bál volt.* Szép tiszta idő.

5. *Kedd.* 9—4-ig regnicolaris sessióban; 4—6-ig B. Samunál, 6—7-ig Patay Jancsinál voltam. Esős hives idő volt.

6. *Szerda.* 9—12-ig Circulusban voltam; 12—1-ig mixta sessió is volt; ebben adták ki a főrendek a m. nuntiumra való feleleteket; 3—6-ig Dictaturában voltam. Hives borongós idő volt.

7. *Csütörtök.* 9—10-ig Circulusban voltam; 10—11-ig idehaza a *Gyula szerelmét olvastam*; 11—11¹/₂-ig a Diariumomat írtam; 11¹/₂—1-ig Gróf Teleky Laczi volt nálam; ő levelet írt V. L.-nak, én pedig olvastam; 2—3-ig Ragályinál voltam; 3—4-ig odajártam a Dictaturát megnézni, de nem volt; 4—5¹/₂-ig a Diariumot írtam; 6—8¹/₂-ig *Gyula szerelmét olvastam.* Esős hideg idő volt.

8. *Péntek.* Még feküdtem, mikor Patay Sámuel és Kovács Ferencz nálam voltak; 8—9-ig az atyámnak levelet írtam, de ők itt hagyták, hanem Csuka Feritől küldöttem el. Délután 4-ig Kazinczynál voltam; 5—7-ig Dictaturában. (Elegyes ülés is volt.) 7¹/₂—9-ig Patay Jancsinál voltam vacsorára. Hives idő volt.

9. *Szombat.* 8-kor a typographusokhoz jártam; 9-kor *Conferentia volt a főrendek palotájában.* Délig a Diariumomat írtam. Délután 4-ig Kazinczynál, 5-ig Bónisnál voltam; 5-kor Ragályival elmentem egy piktorhoz; 6-ig ott voltunk; megalkudtam vele 3 ezüst forintban egy hónapra. Estve 9-ig ismét a Diariumot írtam. Változó hives, reggel esős idő volt.

10. *Vasárnap.* Reggeltől R. Károlyival voltam egész délig; öt frtot is adtam neki kölcsön. Délután 3-ig Knezsiknél; 4—7-ig Dictaturában voltam. Hives borongós idő volt.

11. *Hétfő.* 8—10-ig a Statusok; 10—11¹/₂-ig a mágnások; 11¹/₂—1-ig s 2—4-ig ismét a Statusok táblájánál voltam. *Ekkor fogadták el a főrendek a magyar nuntiumot*; 4—6-ig a hideg borzongatván, feküdtem. Hives borult idő.

12. *Kedden.* Reggeli 7 órától 10¹/₂-ig Dictaturában; 10¹/₂-tól a piktornál voltam. Délután 3—8¹/₂-ig ismét Dictaturában; 8¹/₂—10-ig Szeleczkynél voltam az írásaért. 10—2-ig írtam. Esős hives idő volt.

13. *Szerda.* 9—10¹/₂-ig Dictaturában voltam; 10¹/₂-kor elmentem a piktorhoz, de vele össze kapván, odahagytam, s egy mást kerestem fel; de az nagyon beteges levén, fel nem akart vállalni, hanem egy harmadikhoz mentem, az felvállalt s meg is alkudtam vele *15 garasért egy órára.* 12—1-ig ismét a Dictaturában voltam. 1-kor az ebédnél a hideg kilelvén, egész délután feküdtem. Hives idő.

14. *Csütörtök.* 7—8¹/₂-ig Dictaturában; 9¹/₂—11-ig Circulusban; 11—12-ig Ragályi Gidával a pozsonyi gyönyörű temetőket megnézni; 12—1-ig ismét Circulusban, 2—4-ig festeni, 4—7-ig ismét Dictaturában voltam; 7—8¹/₂-ig Balóczynál írtam azt, a miben elmaradtam. Szép tiszta idő volt.

15. *Péntek.* 7—9-ig Dictaturában, 10—1-ig Circulusban. 2—4-ig festeni, 4—5¹/₂-ig ismét dictaturában voltam; 5¹/₂—7-ig Kövérrrel és

Nyeviczkeyvel beszélgettem. Hives idő volt; 9—11-ig az atyámnak levelet írtam.

16. *Szombat.* 9—1-ig az országos ülésben, 2—3-ig festeni, 3¹/₂—5-ig Knezsikkal járkálni. 5—7-ig Knezsiknél, 7—8¹/₂-ig *Nagy Károlynál voltam* Ragályival. Tiszta, de hives idő volt.

17. *Vasárnap.* 9—10-ig a Diariumomat írtam; 10—1-ig országos ülésben; 3—5-ig Lánczyéknál voltam, 5—6-ig ismét azt írtam; 6—9-ig *Nagy Károlynál voltam.* Szép tiszta idő volt.

18. *Hétfő.* 8¹/₂—9-ig a *Vesselényi beszédjét írtam a V. I.-nak;* 9—1-ig Circulusban voltam; 2—3-ig a piktornál, de nem volt otthol; 3—4-ig egy más piktornál. A munkáimat is mutattam neki; 4—5-ig Dictaturában, 6—7-ig Hollingernél voltam; 7—8-ig a török muzsikát hallgattam, 8—9-ig ismét írtam. Igen szép meleg idő volt.

19. *Kedd.* 11-ig írtam, 11—12-ig Circulusban voltam, 2—5-ig a piktornál festettem; 5—7-ig Ragályi Károlyal járkáltam; 7—8-ig nunciumot (minthogy 3-kor Dictaturában nem voltam), 8—9-ig a *Vesselényi beszédjét írtam* Kazinczyék Bécsből haza jövéen, Laczitól ¹/₂ kendőt kaptam ajándékba. Igen szép tiszta idő volt.

20. *Szerda.* 8—10¹/₂-ig Circulusban, 11¹/₂-ig a typographusnál és egy pipametszőnél; 2—4-ig festeni, 4—5-ig Dictaturában, 5—6-ig Károlynál, 6—8-ig Nagy Károlynál voltam, 8—9-ig *írtam a Vesselényi beszédjét;* 9—11-ig *Tud. gyűjteményt olvastam.* Igen szép tiszta idő volt.

21. *Csütörtök.* 9—1-ig országos ülésben (*melyben a főrendek a statusoknak a katona ajánlás eránt tett nunciumokat visszavetették*), 2—5-ig festeni, 5—6-ig a compactornál, 6—7-ig Nagy Károlynál voltam. 7—8-ig Bálóczyt vártam s tőle a Dictaturában írt renunciumot elkérvén, 8—9-ig írtam. Szép tiszta idő.

22. *Péntek.* 10-ig Csomayhoz jártam és írtam. 10—12-ig Circulusban, 2—5-ig a piktornál, 5—7-ig Nagy Károlynál; 7—8-ig Dictaturában voltam, 8—10-ig írtam. Szép tiszta idő volt.

23. *Szombat.* 8—10-ig Circulusban, 11—1-ig országos ülésben, 2—5-ig festeni voltam, 8—10-ig a Diariumomat írtam. Szép tiszta meleg idő volt.

24. *Vasárnap.* 10-ig a vármegyére írtam relációt; 10—11-ig elegeyülésben, 11—1-ig Gr. Teleky Laczinál voltam, 2—5-ig ismét írtam, 5—7-ig járkálni voltam Lánczy Józival. 7—9-ig az atyámnak írtam levelet. Szép tiszta meleg idő volt.

25. *Hétfő.* 9-ig a vármegyére expediáltam, 9—11-ig a Diariumomat írtam, 11—12-ig Kazinczy és Ragályi Gida voltak nálam. Délután 2—4-ig festeni, 4—8-ig K. Laczival járkálni, Hollingernél — és a török muzsikát voltunk hallgatni. Ködös hives idő volt.

26. *Kedd.* Délig Kornissal, K. Laczival és Vizsolyival beszélgettem. Délután 2—5-ig festeni, 5—6-ig B. Samunál, 6—7-ig velek két kávéházban, 7—8-ig Hollingernél voltam. A kártyásokat néztem. Ködös esős idő volt.

27. *Szerda.* Délig idehaza voltam. Eleinte egy zsidóval handliroztam egy nyakravalót és egy lajblit; később K. Laczi és Gr. Teleky

voltak nálam. Délután 3—5-ig Dictaturában (a deputáció prothocullumát írtuk), 5—6-ig mixta sessióban (a deputáció relációját és az ifjú királyhoz küldendő felírást olvasták), 7—8¹/₂-ig ismét Dictaturában (azon relációt írtuk) voltam. Szeles borongós idő volt.

28. *Csütörtök.* 7—11-ig Dictaturában (a D. prothocullumát írtuk) 11—12-ig idehaza K. Laczival, és a Conferenciában voltam (az írást vittem el). Délután 2—4¹/₂-ig festeni; 4¹/₂—5-ig B. Samunál, 5—6-ig idehaza voltam. A V. Ispánt megkértem, hogy valamelyik királyi tábla assessoránál csináljon nekem helyet; a mit ő meg is ígért, örömembe el mentem Hollingerhez, s ott mulatván 8-ig, elvesztettem 5 ezüst húszast. Szeles tiszta idő volt.

29. *Péntek.* 9—1-ig Circulusban, 2—1 f. 5-ig festeni, 1 f. 5—7-ig Nagy Károlynál voltam; 7—9-ig a Diariumomat írtam. Esős ködös idő volt.

30. *Szombat.* Délig Circulusban, 2—4-ig festeni voltam, 5—6-ig Ragályi K. és Knezsik volt nálam. 6—7-ig fel voltam a V. Ispánhoz, minthogy az atyámtól levelet kaptam, s ismét megkértem, hogy csináljon helyet. 7—9-ig a Diariumot írtam; 9—10-ig a Tud. gyűjteményt olvastam. Szeles híves idő volt.

31. *Vasárnap.* 9—10-ig B. Samunál, 10—11-ig vele együtt Sebes Lászlónál voltam; Dani eránt beszéltem vele. Lónyay László is ott volt. Délután B. Samu hozzám jövé, 3-ig itt mulatott, 3—4-ig nála voltunk; 4—5-ig együtt járkáltunk a Schiszstadban és a Viczay kertben. Ott adtam neki kölcsön is 5 ezüst frtot Csütörtökig. Ő egy szép tajtékkipát ajándékozott nekem. 5—6-ig Comáromy V. Ispánnál voltunk; 6—7-ig Nagy Károlyt kerestem, de nem volt otthon, és Knezsiket is; 7—10-ig az atyámnak és P. Jancsinak levelet írtam. Szép tiszta, de hideg szeles idő volt.

November 1. Hétfő. Délig elmentem a piktorhoz; a pipámat oda adtam neki megcsinálni. Onnan elmentem Ragályi Károlyhoz; ott pipázgattunk délig. Délután elmentem ismét a piktorhoz, hogy majd festő órát veszek tőle, de otthon nem találván, K. Laczival öszve akadtam, s vele először az országháza mellett levő kávéházba, onnan pedig Hollingerhez mentünk. Én ötlet 4-kor ott hagyván, elmentem Jármayhoz, onnat a Vármegye házához a Dictaturát megnézni; onnat pedig Nagy Károlyhoz mentem, ott mulattam 9 óráig. Tiszta, erős szeles idő volt.

2. *Kedd.* 9-ig R. Károly nálam volt; 9—10-ig a Diariumot írtam; 10—11-ig a Tud. gyűjteményt olvastam. Délután 2—4-ig a piktornál, 4¹/₂—8-ig Dictaturában voltam. 9—9¹/₂-ig a Diariumot írtam. Híves szeles idő volt.

3. *Szerda.* 9—10-ig Circulusban; onnan Gróf Telekyvel haza jövé, vele együtt ide haza beszélgettünk 1-ig. 2—4-ig festeni, 4—7-ig Dictaturában voltam; 7—8¹/₂-ig Szelezky volt nálam, és Károlynál s Nagy Károlynál voltam. 8¹/₂—9¹/₂-ig a Tud. gyűjteményt olvastam. Szép tiszta meleg idő volt.

4. *Csütörtök.* 9—10-ig a nunciumot írtam; 10—10¹/₂-ig Knezsik nálam volt; 10¹/₂—1-ig Circulusban voltam; 1—1¹/₂-ig Király volt nálam;

11 $\frac{1}{2}$ —3-ig Kazinczynál, 3—7-ig Dictaturában, 7—8-ig a török muzsikát hallgatni, 8—9-ig vacsorálni és a kaszinóban voltam. Szép tiszta idő volt.

5. *Péntek.* 9—11-ig Circulusban, 11—12-ig B. Samuval, R. Gidával és Vizsolyival a Viczay kertben; 12—1-ig ismét Circulusban, 3—4-ig Dictaturában, 4—6-ig Knezsikkel a pipakötőnél, 6—7-ig Patay Jancsinál, 7—8-ig véle együtt a muzsikát voltam hallgatni. Szép tiszta idő volt.

6. *Szombat.* 9—2 f. 10-ig Kelcz Vinczével Eötvösnél a főispánnál vizitre; 2 f. 10—12-ig országos ülésben voltam; 2—5-ig rosszul érezvén magamat, Lánczyékkal ide haza beszélgettem; 5—7-ig Patay Jancsinál voltam; 7—8 $\frac{1}{2}$ -ig ő velem nálam Nagy Károlylyal. Kődös híves idő volt.

7. *Vasárnap.* 10-ig Ragályi Károly volt nálam; 10—12-ig a főrendek ülésében voltam. Délután 3—6-ig Dictaturában, 6—7-ig Patay Jancsival a muzsikát hallgatni és Hollingernél; 7—9-ig Patay Jancsinál voltam. Szép tiszta idő volt.

8. *Hétfő.* 9—12-ig országos ülésben, 2—3-ig a pikornál, 3—4-ig Hollingernél, 4—6-ig Dictaturában, 6—7-ig a muzsikát voltam hallgatni; 7—8-ig Patay Jancsi nálam volt; 8—10-ig *pasquillust* írtam. Tiszta, de híves idő volt.

9. *Kedd.* 9—11-ig Conferencia volt; 11—1-ig Circulusban voltam. Délután 2—4-ig festeni, 4—5-ig Patay Jancsinál; 5—7-ig véle együtt a lithographusnál és Hollingernél; 7—8-ig a Diariumot írtam. Híves tiszta idő volt. P. Jancsitól egy arany gyűrűt vettem 2 frt 50 kron.

10. *Szerda.* 9—2-ig országos ülésben, 2—3-ig festeni voltam. Ott a hideg kilelvén, itthol feküdtem. Híves borongós idő volt.

11. *Csütörtök.* 11-ig itthon; 11—12-ig a pipakötőnél; délután 4-ig itthol, 5—7-ig Patay Jancsinál voltam. Esős sáros idő volt.

12. *Péntek.* 8—2 f. 11-ig Dictaturában; 11—12-ig itthol voltam; valamint egész délután is. Ragályi és B. Samu voltak nálam. Ennek 5 ezüst frtot adtam ismét kölcsön. Esős kődös idő volt. Az atyámnak levelet írtam.

13. *Szombat.* Délig itthol voltam. Délután Knezsikkel elmentünk a litographushoz, onnat a pipakötőhöz; s előtaláltuk K. Laczit, ő a 100 frtomat megadta. 6—7-ig Pataynál voltam. Tiszta idő volt.

14. *Vasárnap.* Délig itthol voltam (országos ülés volt). Délután 2—5-ig Pataynál voltam. 7—9 $\frac{1}{2}$ -ig a Vármegyérc írtam. Borongós kődös idő volt.

15. *Hétfő.* Délig a Vármegyére írtam Délután 3-ig Ragályi K. volt nálam. 3-kor Csernyánszky hozzám jövé, ötöt kezdtem festeni; 5—7-ig a kaszinóban; 7—8-ig egy más kávéházban voltam. Borongós kődös idő.

16. *Kedd.* 8—9-ig az atyámnak levelet írtam; 9—11-ig, s 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ -ig Csernyánszkyt festettem; 11-kor P. Jancsinál voltam kolbászra. Délután 4-ig festettem. 4—7-ig P. Jancsinál voltam; 7—10-ig a Diariumot írtam. Kődös híves idő volt.

(A napló itt megszakad. A többi rész elveszett.)

(A hun-scytha betűkkel írt eredeti naplóból másolta Czékus László.)

1831.

Jan. 1. Szombaton. Reggel az anyámmal s a húgommal templomba mentünk szekeren, minthogy a nagy sár miatt gyalog nem lehetett menni. Egész délután a nagy sár miatt a házból sem voltam ki. Esős lágy idő volt.

2. Vasárnap. Templom előtt az atyámmal az öreg Butykay bátyámhoz betértünk, onnat Butykaynéval s az öreg Karsával szekeren mentem le templomba. Templom után az atyámmal bementünk a Patikáriushoz. Török Józsi is ott volt, s ott egy darabig beszélgetvén, hazatértünk. Délután, minthogy Török Józsi meghítt, lementem hozzá, de őtet otthon nem találván, a húga kérésére bementem az anyjához, s ott a Diaetális dolgokról egy darabig véle nagy fontossággal beszélgetvén, 4-kor eljöttem, Mihály bátyámhoz mentem, onnan az atyámmal elmentem a plebánushoz s ott pipáztunk egész 7 óráig, a mikor hazajöttünk. Nappal tiszta idő volt, de estve felé ismét elborult.

3. Hétfő. Délig Verbőczyt olvastam, délután lementem Mihály bátyámhoz, — ott voltak Pósa Gábor, Török Józsi, Kovács Ferencz és Kerepessy is. Vásárhelyitől hallottam, hogy Zsóry Flórinak a kezét a bátyja szerencsétlenségből keresztül lőtte, s ugyanazon egy lövéssel magát is agyon lőtte. Estve ismét Verbőczyt olvastam. Tiszta napos idő volt.

4. Kedd. Reggel az atyámmal elmentem Kérbe, s ott egy kevés időre Bukovicsékhoz betérvén, Bárczay Ferencz úrhoz mentünk, a hol délig is, délután is egész 4 óráig a Diaetális dolgokról beszélgettünk; 4-kor, ámbár éjszakára nagyon marasztottak, eljöttünk azzal az ígérettel, hogy rövid napok alatt több időre fogunk által menni. Estve Törvényt olvastam. Reggel egy kevés fagy volt. Egész nap szép tiszta idő; estve felé alszél támadt.

5. Szerda. Reggel Verbőczyt és a Buday Historiáját olvastam; délután egy darabig a lószőr zsacskót kötöttem, azután pedig az itten keresztül utazó Benczúr Regementbeli 1 Compánia gyalogkatonaságot néztem. Egész nap eső esett.

6. Csütörtök. Délelőtt Hunyor Sámuel Korláthról nálunk levén, vele beszélgettem; délután 3-ig hasonlóképen, 3-kor pedig lementem Mihály bátyámhoz, ott mulattam 5-ig. Ott voltak: a Patikárius, Török Józsi, Pósa Gábor és Horváth bátyám Tállyarói. Estve Krauzné volt nálunk vacsorán is. Esős lágy idő volt.

7. Péntek. Délig Kovács Ferencz és dr. Szilágyi levén nálunk, velek beszélgettem; délután elébb a Bátyámnak Tállyára levelet írtam a Bekény Kati »Virágbeszédje« iránt; annakutána Diplomát írtam; estve vacsora előtt az atyámmal, vacsora után pedig Tercsivel máriást játszottam. Éjjel hó esett. Egész nap hideg felszél fújt s keményen megfagyott.

8. Szombat. Délig a lószőr zsacskót kötöttem; délután lementem Pósa Gáborhoz, azután vele együtt lementem Mihály bátyámhoz, a ki betegesen feküdt; ott volt Török Józsi is; beszélgettünk 7 óráig. Szép tiszta, de kemény hideg volt.

9. Vasárnap. Délig templomban voltam. Délután lementem Török Józsihoz, de őtet otthon nem találván, egész estvig itthon morfondiroztam

magamban, s azon planiroztam, hogy mehessek el mennél előbb Nagyfaluba; estve vacsoráig Tercsivel máriást játszottam. Kemény hideg idő volt.

10. Hétfő. 11 óráig a szőrzacskót kötöttem; 11-kor a Nagyfalusi Balog a testvérével Ragályinéval, a város végén a kocsija eltörvén, bejött hozzánk; ebéden is itt voltak; délután 4 órakor a Török Józsi kocsiján mentek el. Nagyon kért, hogy ha Nagyfaluba megyek (amit én a jövő Szerdára ígértem), ő hozzá szálljak. Havas ködös idő volt.

11. Kedd. Reggel Kondor Mihály a szalontai pap ide jöven, a húga lakadalmába meghívott bennünket; délig az atyámmal lementünk Mihály bátyámhoz, onnan Török Józsisal együtt feljöttünk a lakadalomba, onnan 4-kor hazajöttünk. Az atyám megígérte, hogy holnap elküld Nagyfaluba. Tiszta kemény hideg idő volt.

12. Szerda. Reggel az atyám azt tanácsolta, hogy inkább Csütörtökön vagy Szombaton menjek Nagyfaluba, mivel a nyerges lónak tegnap az erdőn megsértődött a lába, — én erre, ámbár kelletlen, reá állottam; délelőtt a Bátyám megérkezett, s először én hívtam meg ötöt Nagyfaluba, azután pedig délután ő ígérte nekem, hogy ha vele bemegyek Tállyára, ő vasárnap mindjárt elviszen engemet, amit én nagy örömmel el is fogadtam, s délután 4 órakor Tállyára vele elmentem. Délbe Mihály bátyám nálunk volt ebéden. Estve vacsora után Horváthéknál mulattunk. Délig borult, délután havas idő volt.

13. Csütörtök. Reggel a forspont csak késő állván elő, 10 óránál elébb meg nem indulhattunk; 10-kor kiindulván 2 fertály 12-re már Tokajban voltunk; a mint a piacra értünk, épen Szerviczky Gyurival találkoztunk, a ki nagyon kérvén bennünket, hogy ebédre maradjunk meg nála, noha minden igyekezetem az volt, hogy mennél előbb Nagyfaluba lchessek, s onnan ha lehet Zabolchra is elmehessek, mindazáltal eszembe jutván az, hogy már ebédre Nagyfaluba semmiesetre el nem érhetek, s a Gyuri szives kérését sem akarván egészen megvetni, inkább a Zabolchra való menetelmről lemondottam s nálók ebédeltünk. Az ebéd — minthogy a görögöknek épen ujesztendejök volt, tovább tartott mint gondoltam; úgy hogy 4 óránál elébb ki nem indulhattunk Tokajból, az út pedig még járatlan levén, már 5 óra után értünk a már régen óhajtott Nagyfaluba; itt bizonyosan nem tudván ha vajjon Bónis Samu el nem ment-e még Pestre, Majos Dani előtt megállottam megkérdezni; de ő a mint bennünket meglátott, teljességgel nem akart tovább eresztetni, hanem szives fogással előadván, hogy az öreg Bónis nagyon beteg, s így talán alkalmatlanságára is lennének, a kocsissal erővel kifogatta a lovakat. Én mihelyt a szekérről leszállottam, mentem Bónis Samuhoz, hogy ötet is elhívjam Danihoz, de véle a szüleihez bemenvén, az öreg úrral elbeszélgettük az időt, s magam is ott maradtam vacsorán is, s hálásra is. Vacsora után még sokat beszélgettünk az öreg úrral egész 11 óráig estve; azután pedig Samuval a nekünk kirendelt szobába menvén, ottan egész 12 óráig elbeszélgettünk, s jövetelem czélját csakhamar előadtam neki, hogy egy részint az is lett légyen, hogy ötet megláthassam s véle a Pesti útról értekezhessek, de fő oka az volt, hogy az én régen nem

látott szeretett barna lyánykámát megláthassam. Ő csakhamar elaludt, de én éjfél után 1 óraker sem aludtam. Délig s délután 3 óráig mindig esett a hó. Estve felé kemény szél támadt.

14. *Péntek.* Valamint estve későn csuktam be szemeimet, úgy reggel már hajnalba felnyíltak a látványástól háborgatott szemek, s nehéz sóhajtsokkal vártam a viradtát; — mihelyest csak kicsit megvilágosodott, mindjárt felkeltem s felöltöztem, s Samut is unszoltam a felkelésre, a kibem nem tevéen oly nagy változást a Nagyfaluban lételem, mint én bennem, egy kevésbé nyugalmasabban alhatott, mint én. Minekutána a felkeléssel, felöltözéssel, beretválkozással (minthogy mióta Pozsonyból haza jött, még nem volt Bekényéknél), s a paripái mutogatásával sok szép időmet ellopott volna, 9 után elmentünk Danihoz, holott az én bátyám már én reám még tegnap estvétől óta mint Noé a hollójára hasztalan várakozott; itt még egy darabig mulatván, valahára sok unszolásaim után csakugyan elmentünk Bckényékhez, Erzsit épen kivel találtuk; bent az öreg úr fontos minákkal irogatott valamit s én nem sokáig salutálgatván, csakhamar besuhantam a más szobába, a hol már Katicskának fülelem hallatára sugdosta Erzsi: »Jászay«, »Jászay«; a ki is a Búza tisztitástól annyostól együtt felugorván, szives nyajassággal fogadott s mondta, hogy annyira meghíztam, hogy alig ismert reám. Én ugyan meghíztam, de ő szegény! nagyon megfogyott s nagyon rosszul nézett ki. Azon kevés idő alatt, a melyet vele tölthettem, de a melyet közben-közben az öregek is gyakran megháborítottak, csak rossz egészségben való létén sopánkodtam s sajnálkodtam; — ő beszélt szegény s az anyja is, hogy mihelyest én Nagyfaluból eljöttem, Augusztusban Katicskát mindjárt akkor az nap kilelte a hideg s egész szüreten át kegyetlenkedett rajta; — s hogy Mudrányné, akkor a mint eljöttem azt jövendölte, minthogy eljövetelemkor nemcsak kétszer, a mint ők mondták, de hatszor is visszatértem, hogy bizonyosan meg fogok halni; — annakutána pedig, hogy Katicska megbetegedett, ő reá mondtotta ki a sentenciát; de azért hál' Istennek mind a ketten megmaradtunk ezen a kaján világon a Magyar Haza hasznára, mondtam neki, hogy a Nagyfaluba való jövetelemnek csak a volt az oka, hogy őtet megláthassam, — hogy a Diacta előtt adott szavamnak megfeleljek, s hogy egy kis versicherungot csináljak, a mely egy-két kézzsoritással, egy-két szóval, s hogy minden egy-két legyen, egy-két pillantással is (kár, hogy egy kis csókkal nem lehetett) megtörténvén, ültetett nagyon, hogy üljek le, s ne vigyem el az álmát, a mi mostan is kevés van; de a fali óra nagy csikorgásokkal elveré a 11-et, s ennek következtetésében az inas jelentvén az ételnek az asztalon létét, — minthogy estvére még haza akartunk érni, s minthogy még Samuékhoz is el kellett menni, minden marasztgatások mellett is utolsó kézzsoritásomat kellett adnom, s a kedves lelket az Úr oltalmába ajánlanom. Innet egyenesen Samuékhoz mentünk, s 12-ig ott mulattunk, ekkor az öreg úrtól is cibúcsúszván, s ebédre való marasztásunkat megköszömvén Majos Danihoz mentünk, megigérvén Samu, hogy a Pestre való menetelről tudósítani fog. Daninál ebédelvén, 3-kor szekérrre ültünk s Nagyfalut ah! odahagyván szívemmel együtt, öntudomástalanságba értem 7 óraker Tállyára. Vacsora után általmentünk

Horváthékhoz, s ott pipáztunk, s sokat nevtünk azon, hogy Szabó Károly s Horváth Náni a kályha mellett melegedő liszttel egészen bekenték egymást. Innét haza menvén lefeküdtem, s mai napon viselt dolgomat rendszeresen elgondolván 12 óraker nyugalomra hűnyám szemeimet. Igen szép tiszta, de kemény hideg idő volt.

15. Szombat. Az egész napot a legnagyobb unalom között töltöttem, délig Horváthéknál pipáztam, délbe Hutka beszélte, hogy Báró Vay Borsodi Administrátor lett, s Szabó Károlytól hallottam, hogy e folyó hónap 24-én közgyűlésünk lesz Kassán. Délután 4-ig a Teleky beiktatásán mondott beszédeket olvastam, 4-kor Horváthékhoz mentünk, egy darabig az öreg Janthó Sándor ott beszélgetett, annakutána pedig ő elmenvén, Szabó Józsiné, Szabó Máli és mind a 3 Szabó oda jöttek scutumque töltöttük az időt. Igen szép tiszta idő volt egész nap.

16. Vasárnap. Reggel Szabó Károlylyal haza jöttem; ő Korláthra ment Téglássyhoz; harangozásig Kovács Ferenczcel beszélgettünk, annakutána pedig, ő templomba menvén, délig ezen jegyzéseket írtam, délután Kovácsné és Mihályné ide jövé, estig velök beszélgettünk; estve Tercsi-vel máriást játszottam. Estve Okolicsányi és Székely Sándor Debreczenbe menvén, bejöttek hozzám, az öcsémtől levelet hoztak. Okolicsányitól hallottam, hogy Vadnay Berta még szüretben eljött az atyjától. Tiszta hideg idő volt.

17. Hétfő. Reggel a bátyám haza jött Tállyáról, délig vele beszélgettem; délután ő haza menvén, Kövyt olvastam; estve pedig a plébánosék ide jövé, vélek együtt elmentünk egy paraszt lakodalomba a Turóczy leányáéba, s ott mulattunk 9 óráig, László bátyám is menvén Gibártra, be volt hozzánk. Tiszta hideg idő volt.

18. Kedd. Délig az atyám parancsolatjából Török Lajosnak és Péczely Jancsinak levelet írtam Szent-Andrásra. László bátyám is betérvén hozzánk, vele beszélgettünk. Délután egy admonitiót parióltam, estve Szúnyogh Feri jött hozzánk. Tiszta hideg idő volt.

19. Szerda. Egy darabig Szúnyoggal beszélgettünk, annakutána pedig Kövyt olvastam. 10--12-ig festegettem; délután egy darabig ismét Szúnyoggal beszélgettünk, a húgom bement Tállyára a bálba; engem is nagyon invitált Samu, de minthogy a tállyai bál semmi részben sem interessált, nem akarózt elmenni; estve felé lementem Mihály bátyámhoz, ott volt Tomka is, a Csuka Feri sógora, ő mondotta, hogy Feri nagyon rosszúl van, s nehezen marad meg; vele együtt lementem Pósa Gáborhoz is, de ott kevés ideig mulatván, ismét vissza mentünk Mihály bátyámhoz. — Estve egész 10 óráig ismét Szúnyoggal beszélgettünk. Komor, borongós idő volt.

20. Csütörtök. Reggel Jakabfalvay Feri Alsz. Bíró Dadáról jövé, bejött hozzánk; a mint mondotta, Vasárnaptól óta mindig jön, mert a kereke vagy ötször összetört az úton. Nagyaluban Bekényéknél halt; délbe ő is, Szúnyogh is haza mentek, az atyám pedig elment Tállyára a vásárra; délután a húgommal együtt haza jött, s estig velök töltöttem az időt. Kemény hideg, felszeles idő volt.

21. Péntek. Délelőtt a bátyám Szabó Károlylyal haza jövé,

délig velők voltam; délután Bárczay Mihály Péczely Jancsival oda jött, egy darabig ott voltak; azután velők együtt felmentem Kovács Ferenczhez, ott mulattam estveig, Komjáthy Pál is ott volt. Hideg tiszta idő volt.

22. *Szombat.* Délelőtt az atyámmal és a plébánossal által mentünk Kérbe Bárczay Ferencz úrhoz, Butykay bátyám is ott volt. Ott mulattunk délutáni 3 óráig, akkor Butykayval az ő kedveért gyalog haza sétáltam. Haza menvén, estig pakoltam. Szép tiszta, de hideg idő volt.

23. *Vasárnap.* Reggel megindultam Kassára a közgyűlésre, a pápista káplánt is elhoztam magammal, délutáni 5 órára beértem, s magamat az Alispánnál jelentettem, a ki mindjárt dolgot adott (a Diaetális Tudósításnak leírását); 6-kor Theátrumba mentem, ott voltam 8-ig; 8-kor haza jöttem s az íráshoz fogtam. Joób Tamás, a patvarista Collegám is megérkezett. 11-ig írtam. Ködös, híves idő volt.

24. *Hétfő.* 9-ig írtam. 9—1-ig Gyűlésben voltam. Délben csak magunk voltunk idehaza, mert a V. Ispán a Fő Ispánnál volt ebéden. Kazinczy Laczitól hallottam, hogy Bónis Feri kedves egyetlenegy barátom megholt. Nyugtassa meg az Isten szegénynek hiült tetemeit, benne a legjobb barátomat vesztettem el. Délután Laczival elmentem Balogékhoz tisztelkedni, — ő kevés ideig mulattatott, mert már alig várta az órát, hogy Mariját megláthassa, — de én ott maradtam egész 5 óráig; akkor eljöttem, s megígértem, hogy a bálba elfogok menni. 5—6-ig gyűlésben voltam, 6-kor az öcsémmel elmentem a bálba; — két németnél többet nem táncoltam, az egyiket Balog Jutzival, a másikat pedig Máriássy Sófival, hanem egész 1 óráig éjfél után Juczival beszélgettem. Itt mondotta Darvas Tóni, hogy megboldogult kedves Ferim jan. 2-dik napján éjfél 1 és 2 óra között mult ki e világból, s ott is temettetett el; azt pedig onnan tudja, mivel éppen Nagyfaluban volt, midőn a Samu atyja levelet kapott halála felől. — 11 $\frac{1}{2}$ órakor haza jöttem, de a Ferim halálán való szomorúságomban még másfél óráig nem aludtam. Ködös borult idő volt.

25. *Kedd.* Reggel elmentem az atyámhoz, onnan Kazinczy Laczihoz, ott mulattam 9-ig, 9-kor vele együtt gyűlésbe mentem, ott voltam 2-ig, 2—4-ig ebédeltünk, a Viczeispán tractált, 4-kor elmentem Balog Juczihoz ott mulattam 6-ig, Ragályi Ábris is ott volt, 6-kor búcsút vettem s Theátrumba mentem. Balogné meghitt holnapra ebédre. Havas idő volt.

26. *Szerda.* Délig gyűlésben voltam; délbe a V. Ispán a Püspök-nél volt ebéden; én elmentem Balogékhoz, de az ajtót bezárva találván, vissza jöttem s itthon ebédeltam. Az öcsém is nálam volt ebéden Szentimrey Laczival, ebéd után az öcsémmel elmentem a kaszárnyába, ott mulattam 4-ig; néztem mint exerciroztatták Gergelyit; 4-kor vele együtt elmentem Balogékhoz. Balogné kérdezte, hogy miért nem mentem el hozzá ebédre, pedig a mint mondá 1 óráig várt délután, én említém, hogy 1-kor ott voltam, de az ajtó be volt zárva. Nagyon sajnálotta, mert ők már akkor az ebédőberi voltak, s azért zárták be az első szobát; ott mulattam 6-ig, s akkor eljöttem s elmentem Máryhoz a főispán secretáriusához, de őt otthon nem találván, a gyűlésbe mentem s ott voltam 8-ig. Estve

Joóbbal, Idrányi, Putnoky Ábbi és Gálos nálunk kártyáztak egész 11 óráig. Vendégly Lajostól hallottam, hogy ő Hevesen levén, ott hallotta, hogy szegény Bónis Feri csak két hétig volt beteg, s a megfázástól kapta a betegséget, igen csendesen aludt el, s utoljára is azt mondotta, hogy még csak 3 esztendeig szeretett volna élni, míg egy leányt (bizonyosan M. D.-t.) feleségül elvehetett volna. Hófergeteges, lágy, estve felé kemény hideg idő volt.

27. Csütörtök. Reggel az Angáriámat a Fő Perceptortól kivettem, s 9-kor megindulván 6 órára haza értünk Mikó-házára. Szép tiszta, de hideg idő volt.

28. Péntek. Délig nemesi biznyságlevelet írtam vágási lakos Gönczy Mihálynak; délután a Thököly életét purizáltam; annakutána egész estve Joób Tamással beszélgettünk. Változó borongós idő volt.

29. Szombat. Délig Liviust olvastam; délután 2—4-ig a Thököly életét írtam, 4—5-ig Liviust olvastam, 5—7-ig ismét a Th. é. írtam, Vacsora után sokáig Menszárosnéval beszélgettünk oda le. Borongós idő volt, hó is szállongott.

30. Vasárnap. 10-kor keltünk fel. Délig pipáztunk. Délután 3—4-ig a Thököly életét írtam; 5—6-ig Kövyt tanultuk Tamással. 6-kor érkezett Bárczay Miska Kovács Ferenczcel. Kemény hideg, szeles idő volt.

31. Hétfőn. Reggel Bárczay Miska Kovács Ferenczcel elmentek. Délig törvényt tanulgattunk; délután Liviust és Ovidiust olvasgattam. Estve a Szántai Esperest érkezett ide; Rátkay Páltól egy levelet is hozott nekem, melyben kér, hogy a mellette levő hosszú leveleket a V. Ispánnal pecsételtessem meg, — a melyet én meg is cselekedtem, — s ekkor mondotta nagy bosszuságomra a V. Ispán, hogy már nem megyünk Miskolczra az Installátióra, pedig mindig biztatott a remény, hogy Katicskámat ottan megláthatom. Kemény zivataros, s hófergeteges idő volt.

Február. 1 Kedd. Reggel az Esperest feljött hozzám az Patvariára búcsúzni, s azzal elment A.-Regmeczre; 10 óra tájban jött Tornyos-Németiből egy lóhátas ember, azt hozván hírül, hogy Comáromy Sámuel a V. Ispán atyja testvérének a fia ma reggeli 4 órakor megholt; melyre való nézve hirtelen neki készülvén, s mindjárt 11 órakor ebédelvén, mind a V. Ispán, mint pedig a V. Ispánné 2 órakor elmentek. T.-Németibe. Én eleinte Joób Tamással elakartam menni Regmeczre, de annakutána ezen szándékunkról letevén, egész délután pipaszárat metszettem; vacsora után 11-ig Kövyt olvasgattam. Reggel hó esett. Délután szép tiszta, de kemény idő volt.

2. Szerda. Reggel a V. Ispán Németiből elküldötte a szekeret a szakácsért és a Jósi Hajduért, a kik délbe el is mentek; — én délig pipaszárákat metszettem, — délután a fakón által tettem magamat Regmeczre Kazinczy Laczihoz, ott mulattam nála ötig; — eljövetelelkor bementem egy kevéssé Málihoz is s vele beszélgettem, kérdezte, ha nem voltam-e még mióta Pozsonyból haza jöttem arra a Tisza felé? — én erre csak somolyogtam s nem szóltam semmit, mondotta, hogy

Néninek nagy gondja van reám s igen nagy grátiában vagyok előtte, — hitt Vasárnapra az újhelyi bálba is, s az öreg úr nagyon marasztott éjszakára is, de én tanácsosabbnak látván haza jönni, 5-kor Laczival együtt haza jöttem lóháton; Laczinak megígértem, hogy holnap ismét által megyek. Délig hó is esett, nap is sütött, délután szép tiszta, de kemény idő volt. NB. A V. Ispánnak Estaffétája érkezvén, egy levelet írtam neki, melyben azon érkezett leveleket összepakolva, a Huszártól néki általküldöttem. Regmeczen az öreg Szentimrey László is ott volt. Vacsora után Gróf Teleky Laczinak is írtam egy levelet.

3. *Csütörtök.* Délig is, délután is 5-ig a Thököly életét írtam; 5-kor Menszárosné megszánkáztatott bennünket; vacsoráig ismét a Thököly életet írtam; vacsora után egész 11-ig Joób Tamással beszélgettünk. Egész nap a hó esett, lágyabb idő volt.

4. *Péntek.* Délig a Thököly életét írtam; délután által lovagoltam A. Regmeczre, ott mulattam 5-ig; itt hallottam Laczitól a Kandó Zsuzsi históriáját, hogy t. i. Zemere Zsuzsi nevében egy Fiskálisnak levelet írt, s tőle felvett 700 frtot, a mely dolog annakutána kivilágosodott; 5-kor Kazinczy Laczival megindultam, hazajöttem; az utban találtuk Téglássyt és Szentimrey Lászlót, hogy mentek Regmeczre; 6—7-ig ismét Thökölyt írtam. Délig esdes hó, délután havas eső esett.

5. *Sombat.* Délig a Thököly életét írtam; délben igen sokat nevtünk (szinte a pukkadásig) egy bizonyos Katin, melyet én Menszárosnéval elhitettem, hogy Joób Tamás belé szerelmes; délután Tamás kiment vadászni, én pedig 4-ig magamban morfondiroztam az én Katiczámmal, 4—5-ig Just olvastam, 6—7-ig ismét Thökölyt írtam. A vacsoránál Menszárosné ismét előhozván a déli Katicskát (a kit ő Péchy Katinak gondolt) egész 11 óráig a pukkadásig nevtünk mindnyájan. Délig havas eső, délután tiszta sűrű eső esett.

6. *Vasárnap.* Délig pipáztatva ünnepeltünk. Délután sokáig Menszárosnéval beszélgettünk oda le; 3-kor egy Diplomát kezdettem írni, de Kazinczy Laczi beüzenvén, hogy a kert mellett vár bennünket, lementünk hozzá s ott beszélgettünk vele 4-ig; meghítt bennünket holnapra az újhelyi bálra; 4—5-ig ismét Diplomát írtam, 5-kor rosszúl levén, ledültem, s vacsora után mindjárt lefeküdtem. Délig eső esett, délután ködös lágy idő volt.

7. *Hétfő.* Rosszúl levén délig, hol dültem, hol járkáltam; délután el akartam ugyan ígéretem szerint Regmeczre, s onnan Laczival az újhelyi bálba menni, de a fejem nagyon fájván, tanácsosabbnak tartottam itthon maradni, 3—4-ig a Diplomát írtam, s 4—5-ig Just olvastam; estve 9—11-ig ismét Just olvastam. Lány ködös idő volt; a hó már többnyire elolvadt.

CZÉKUS LÁSZLÓ.